

Ankanon girk' hin ktakaranac'

[Hrsg.: Sagris Yovsêp'ean]

Yovsêp'ean, Sagris

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԱՍԱՆԵԹԱՅ

Եւ եղեւ յամին յառաջնումն ¹, որ օր էր եօթ-
ներորդ ամսոյն՝ առաքեաց Փարաւոն զՅով-
սէփ չրջել ընդ ամենայն երկիրն Եգիպտացւոց: Եւ
եկեալ ² Հասեալ յութ և տասն օրն ի սաՀմանս Ա-
րեգ քաղաքի. և ժողովէր ցորեան յերկրին յայնմիկ
իրբեւ զաւագ ծովու: Եւ էր այր մի ի քաղաքին այն-
միկ, որ էր ³ նախարար Փարաւոնի ⁴, և էր մեծա-
գոյն քան զամենայն մեծամեծս Փարաւոնի խորհրդա-
կանութեամբ. և անուն էր առն այնորիկ Պետա-
փրէ ⁵ քուրմ Արեգ քաղաքին: Եւ էր զուտար մի նորա
կուսան իրբեւ ութուտասն ամաց ⁶, կոյս մեծ և զեղե-
ցիկ կերպարանօք յոյժ քան զամենայն կուսանսն իր-
բեւ ⁷ ի վերայ երկրի. և ⁸ ոչ ինչ ունէր ի գտեերացն

1. Ա. Եօթն ամաց Էփեմանց յամ-
նուն որ օր ճինք էր ամսոյն:

2. Ա. Էփեմ Եփեմ Եփեմ Եփեմ Եփեմ
ժն որ օր Եփեմ և Եփեմ էր ամ-
սոյն ի սահմանս:

3. ՍԱ. չիք որ էր:

4. Ա. յաւելու և աւ էր Էփեմ և
Էփեմ Էփեմ Էփեմ Էփեմ Էփեմ
Էփեմ Էփեմ Էփեմ:

5. Ա. յաւելու և էր:

6. Ա. յաւելու և էր:

7. Ա. որ էին ի վերայ. Գ. և Գ.
որ է:

8. Ա. և աւ ոչ էին նմանութեան
առեւեր յիշեալ և Էփեմ Էփեմ Էփեմ
Էփեմ Էփեմ Էփեմ Էփեմ Էփեմ
Էփեմ Էփեմ Էփեմ:

Եզդիպատացոց, այլ ամենեւին¹ նմանեալ դատերաց Եր-
բայեցւոցն: ՄեծաՀասակ էր իբրեւ զՍառա, և գեղեցիկ
որպէս Հռերեկա, վայելուչ² քան զՀոափէլ: Եւ էր
անուն նորա³ Ասանէթ. և չոգաւ Հոչակ գեղեցիկու-
թեան նորա ընդ ամենայն երկիր⁴, և խնդրէին զնա
ի կնութեան ամենայն որդիք նախարարացն և որդիք
մեծամեծացն և թագաւորացն, երիտասարդքն ամե-
նեքին⁵ և զօրաւորքն. և էր նախանձ և Հակառա-
կութիւն ի մէջ նոցա վասն Ասանէթայ, և պատ-
րասէին⁶ ի պատերազմել ընդ իրեարս վասն նո-
րա: Եւ լուաւ վասն նորա անդրանիկն Փարաւոնի,
և աղաչէր զՀայրն իւր տալ⁷ նմա ի կնութիւն: Եւ
տէ ցնա Փարաւոն Հայրն իւր. Ընդէր ինդրեա դու-
կին նախարագոյն քան զքեզ. զի թագաւոր ես Եզդիպ-
ատսի. ո՛չ և աւանիկ խօսեցեալ է վասն քո զգուսար⁸
արքային Սոփարացոց:

Եւ Ասանէթ անարգէր⁹ և արՀամարՀէր զամե-
նայն արամրք, և էր յոյժ¹⁰ Հպարտ և ամբար-
տաւան առ ամենեւեան. և ոչ ոք յարանց ետես
զԱսանէթ ուրեք. վասն զի աշտարակ Պետափրեայ
մերձ էր յապարանս իւր¹¹, և ինքն ի վերայ նորա

1. Ա. ամենայն և նման քաղաքացի
Եբրայեցաց:

2. յԱ. չէք վայելուչ. Գ. վայել-
լուփայն:

3. Ա. կնութիւն. այսինքն. Գ. և Գ.
կնութիւն:

4. Ա. յաշակու և ընդ ծափս:

5. Ա. ամենայն և զքաղաքացի և
մեծացն:

6. Ա. և պատերազմեցան է պա-
տերաւ՝ վասն անասան նորա:
Եւ լուեալն. անգրաւիկն որդին:

7. Ա. զի որոցի զնա նմա:

8. Ա. քաղաք. Սոփաւանցաց
Խափաւորին արցիւն ժողովն:

Թեան, զի է քիչեցիկ յայժ:

9. յԱ. չէք անարգէր:

10. յԱ. չէք յոյժ:

11. Ա. Գ. և Գ. վերաքաղաք. Բ. .
ժեք և քաղաք յայժ, և է վերայ
աշտարակին անգրաւիկն եր արա-
վելն անգրաւիկն ժեք և վայելուչ
կնութիւն (Գ. ծափաւիկն) պատեր-
աշտարակ, և արգ. նորա կնութեան
զանազանութիւն և պատերաշտարակ
աշտարակ և պատերաշտարակ
անգրաւիկն և կնութիւն, և կնութիւն
երկրորդ անգրաւիկն ժեք յարցն վե
լաւաւոր ծափաւորաց:

ի վերնատուն մի զարդարեալ, յորում բնակէր Ասանէթ անտես ի մարդկանէ. և էր վերնատունն այն մեծ և բարձր յոյժ՝ վայելուչ¹ կճճայեօք և ծիրանօք զարդարեալ, և որմունքն պատուական քարամրք ճաճանշաւորօք պաճուճեալ, և ձեղունս սենեկին եղեալ զչապտուածսն Եգիպտացոց՝ ոսկեղէնք և արծաթեղէնք, որոց ոչ գոյր համար: Եւ զամենեսեան զնոսա պաշտէր Ասանէթ, և երկնչէր ի նոցանէ, և ողակէզս և խունկս² մատուցանէր նոցա զօրհանապազ: Եւ երկրորդ սենեկին սապասք զարդարուն³ Ասանէթայ, յորում կայր ոսկի և արծաթ⁴, և հանդերձք ոսկեհուլք, և ակունք⁵ ընտիրք և պատուականք⁶, և ամենայն զարդ կուտութեան նորա: Եւ յերրորդ⁷ սենեկին էր շտեմարանքն Ասանէթայ: Եւ էին եօթն կուտանք սննդակիցք Ասանէթայ, և էին ամենեքեան հաւատարիմք⁸, ի մի գիշերի ծնեալք ընդ Ասանէթայ. և էին ամենեքեան զեղեցիկք իրրեւ զատտեղս երկնից. և այր ոչ խօսէր ընդ նոսա ամենեկին, և ոչ մանուկ արու. և էին պատուհանք⁹ երեք մեծ սենեկին Ասանէթայ՝ յորում¹⁰ կուտութիւն նորա զարմանէր: Եւ էր մեծ պատուհանն առաջին մեծ յոյժ, որ հայէր ի գաւիթն ընդ յարեւելս, և երկրորդն հայէր ընդ հարաւ¹¹, և երրորդն հիւսիսի ի մէջն ճանապարհս գնաց ուղղոց: Եւ էին¹² ի նմա ոսկի տախտակն հաստատեալ ի սե-

1. Գ. յաւելու յորում եին սե-
նեալք քան և եր արանին
սենեկին Բեթ և լայելու ի ճա-
յեօք:

2. Ս. չիք և խունկս:

3. Ա. զարդաւ Ասանէթին ի ըզնա-
յորում. Գ. զարդաւ:

4. Ա. յաւելու ասորի յոյժ. Գ.
ասորի:

5. Ա. ակունք:

6. Ա. յաւելու և ի տաք արարաւ
ի տեղ նշանաւոր, և ամենայն:

7. Ա. երրորդ սենեկին չիտարանք
Ասանէթ. և Եօթն:

8. Ա. զայդ հաստաւ ի Բեթ քի-
շերէ. Գ. զայդ հաստաւ:

9. Ա. Պատուհանք երեք Բեթ-
Բեթ սենեկին:

10. Տող մի չիք Ս. օրինակին:

11. Ա. ընդ հիւսիսի և երրորդն
հայէր ընդ Գնապարհ քանայ-
զմի. Գ. ի Բեթ-Գնապարհ
քանայաւ:

12. Ա. և Գ. եր:

նեկին որ հայէր ընդ¹ պատուհանն յանդիմանն յարեւել
 լից. և էր տախտակն զարդարեալ անկողնօք ծիրանօք
 և ոսկեթելօք, որ էր յանկոյ² և ի ծիրանոյ և ի բե-
 հեղոյ էր³. և յայն⁴ տախտակին ննջէր Ասանէթ, և
 այր և կին ոչ էին երբեք⁵ նստեալ ի վերայ նորա:
 Եւ⁶ մեծ գաւթին էր յապարանս շուրջանակի. և էր⁷
 որմունք գաւթին մեծ յոյժ՝ քարամբք⁸ մեծամեծօք
 չորեքանկունիւ շինեալ, և դրունք էին գաւթին ե-
 րեք⁹ երկաթեղէնք. և զնոսա պահէին ութ արք զօ-
 րաւորք¹⁰ և վառեաք, և էր ի ներքոյ գաւթին պլո-
 ղարեք¹¹ գեղեցիկ ազգի ազգի ամենայնի, և էր
 ամենայն պտուղն նորա հասուն միրգ առ ի կթել, և
 էր գաւթին մէջն յաջակողմանէ աղբիւր¹² մեծապէս.
 ի ներքոյ աղբերն հնծան մեծ որ ընդունէր զլուրս
 յաղբերն, և անտի գայր ի մէջ գաւթին, և առողանէր
 զամենայն ծառ որ էին ի մէջ գաւթին:

Եւ եղև յամին յառաջնումն եօթն ամբ¹³ լիութեան,
 ի չորրորդում որ օր ութուտան էր ամսոյն՝ եկն Յով-
 սէփ ի սահման Արեգ քաղաքի. և ժողովէր զցորեան
 լիութեան ժամանակաց: Եւ եղև իբրեւ մերձեցաւ Յով-
 սէփ ի քաղաքն այն, առաքեաց այրս¹⁴ կարապետս
 առ Պետափրէս քուրմ և ասէ. Առ քեզ իջից՝ զի¹⁵
 միջօրէ ժամ ճաշոյն և ջերմութիւն արեգական սաստիկ

1. Ա. ընդդէմ պատուհանին:

2. Ա. և Գ. յափնայ:

3. Ա. յառաջագոյն զոր էր արեւուն:

4. Ա. յայն՝ ի գաւթին ննջէր Ա-
 սանէթ. Գ. յայն՝ գաւթ-
 քին:

5. Ա. չէր երբեք:

6. Ա. և էին գաւթին մեծ ապա-
 րանք շուրջանակի. Գ. էին:

7. Ա. էին արք:

8. Ա. քարեղէնք շուրջ անգիւղի
 մեծամեծք զիւրաւ:

9. Ա. և Գ. չէր:

10. Ա. չէր զօրաւորք և վա-
 րաւորք:

11. Ա. և Գ. մերձ է յարեւել-
 քեղեցիկ և ազգի ազգի զօ-
 րաւորք յամենայնի:

12. Ա. զլուրս գեղեցիկ մեծապէս և
 քաղաքն. Գ. զլուրս:
 13. Ա. ամսոյն լիութեանս. ամ-
 սանէթ. Գ. ամսան:

14. Ա. զքաղաքապետս:

15. Ա. ի միջօրէին ժամ ճաշոյ, զի
 ջերմութեան:

առ հայրն իւր և մայրն ի տեա¹. և երկիր եպագ
նոցա և ողջունեաց զնոսա: Եւ ուրախացաւ Պետա-
փրէս և կին նորա ի վերայ զստերն իւրեանց ու-
րախութիւն մեծ. վասն զի տեսնէին զնա պաճու-
ձեալ իրբեւ զհարսն զարգուածոն². և հանին զա-
մենայն բարութիւնն, որ³ բերեալ է յագարակե-
ժառանգութեան իւրեանց ամենայն բարութիւն: Եւ
ուրախ եղեւ Ասանէթ ի վերայ ամենայն մրգաց և ի
վերայ խաղողոյ և թզոյ և արմատոյ⁴ և այլոց մրգաց
զոր բերին: Եւ ստէ Պետափրէ ցոլուսոր իւր Ասա-
նէթ. Որդեակ իմ. և ստէ Ասանէթ. Ահաւասիկ եմ,
տէր: Եւ ստէ Պետափրէս. Եկ նիստ ի միջի մերում,
և խօսեցայց ընդ քեզ զբան իմ: Եւ նստաւ Ասանէթ
ի մէջ հօր և մօրն իւրոյ. և կալաւ Պետափրէս⁵ զա-
ջոյ ձեռն զստերն իւրոյ և համբուրեաց զնա, և ա-
սէ. Որդեակ իմ Ասանէթ. և ստէ Ասանէթ. Ահա-
ւասիկ, տէր իմ հայր: Եւ ստէ Պետափրէս. Յովսէփ
զօրաւորն Աստուծոյ զայ այսօր առ մեզ. և նա է
իշխան ամենայն⁶ երկրիս Եգիպտացոց. զի Փարա-
ւոն կացոյց զնա ի վերայ ամենայն ընչից⁷ իւրոց.
և նա է փրկիչ ամենայն երկրիս, զի նա ապ ցորեան
աշխարհիս⁸, և ապրեցուցէ զմարդիկք ի հանգեր-
ձեալ և յառաջիկայ սովոյն: Եւ Յովսէփ այր առ-
տուածապաշտ⁹ և ողջախոհ լի իմաստութեամբ և պար-

1. Սկ և յԳ. չիք էրին:

2. Ա. զապաւանջան. Գ. զարդա-
ւանջան:

3. Ա. և Գ. որքան ետի բերին
յապարակե յառանգութեան իւ-
րեանց, և իրան զօրերն իւ-
րեանց. և ստաի եղև է վերայ
ամենայն բարութեանցն Ասա-
նէթ և է վերայ:

4. Ա. արմատեանց և աղանձա-
ց և նշանանց զոր բերին:

5. Ա. հայրն զաջոյ յերանե նորա.
Գ. զյերանե:

6. Ա. ամենայն Եգիպտոսի:

7. Ա. իրերն և նա որայ:

8. Ա. յառեւու ժրում և ապրե-
ցուցանե զառ յառաջին և է
հանգերն իւր առնոյն:

9. Ա. ապաւանջանապաշտ և աղա-
ւանջ և պարիւր և նշանեալ է
էգիպտոսիւրէր: Եւ է Յովսէփ
այր. իմաստուն հանճարով:

կեցաւ և նմա վայելէ : Եւ Յովսէփ էր այր զօրաւոր խմառ
տութեամբ և հանճարով, զի հոգի Աստուծոյ և Հնորհք
Տեառն են ընդ նմա : Արդ¹ եկ այժմ, որգեակ, տայ
զքեզ նմա ի կնութեան, և ի հարստութիւն² եղիցի քեզ
փեսայութեան յախտեանս ժամանակաց : Եւ եղև իւր
բեւ լուաւ Ասանէթ զբանն հօրն իւրոյ, այլագունե-
ցաւ³ երես նորա, և տրամեցաւ յոյժ բարկութեամբ⁴, և
խեթիւ հայելի հայէր : Խօսեցաւ Ասանէթ և տաւ. Տէր
իմ հայր, բոտ բանիցս այսոցիկ տալ զիս իրբեւ զգե-
րի առն այլազգայն և փախստականի և⁵ վաճառելոյ.
Եւ է նա⁶ որդի հովուաց յերկրէն Քանանացոյ.
և⁷ յանդիմանեալ եղև անձամբ ննջելով ընդ տիկ-
նոջն իւրում. և տէր նորա, արկ զնա ի բանախաւ-
արին. թէ և եհան զնա ի բանտէն թագաւորն⁸, զի
մեկնեաց զերազ նորա, զոր օրինակ մեկնեն կանայք
պառաւունք Եգիպտացոյն. ոչ եղիցի այդպէս, այլ
ամուսնացայց ընդ անդրանիկ որդւոյն Փարաւոնի.
վասն զի նա է թագաւոր ամենայն Եգիպտոսի : Եւ
պատկառեաց⁹ Պետտիրէս դարձեալ խօսել ընդ դըւ-
տերն իւրոյ վասն Յովսէփայ. զի¹⁰ յանգնարար
և բարկութեամբ արար պատասխանի : Եւ այր մի
ծառայ զայր առ Պետտիրէս և տաւ. Ահա տալիկ Յով-
սէփ առ դուքս մերձ կայ գաւթիս : Եւ Ասանէթ փա-
խաւ յերեսաց հօր և մօր իւրոյ, յորժամ լուաւ

1. Ա. որդեակիւ, այժմ լուաւ քնն և
բաց :

2. Ա. և նա եղիցի քեզ և քեզս յա-
թեան :

3. Ա. և զ. շառափանեցան իրեքս
նորա :

4. Ա. և զ. որդւոսութեան Բէթ և
Եթէթի հայելոյն ընդ հօրն իւ-
րոյ և տաւ. Ընդեւ խօսեցաւ
Տէր իմ հայր իմ ըստ բանիցս
այսոցիկ :

5. Ա. յաւելու ծառայի :

6. Ա. ու որդի հովուին :

7. Ա. ու... ննջելէ :

8. Ա. փարաւոն, վասն զի :

9. Ա. և զ. պարտաւոր... անդ-
բեկ քաղցեալ :

10. Ա. զի ցանկն և բարկութեամբ և
աճեալ արատանութեամբ արար
զպարտաւորութեան. և ընկառա-
ւորութեամբ Բէթ և Եթէթայիցն
Պետտիրէս. առ զուրա արանդ
հայ. զի և ահա մի մէկ ընկա-
ցեալ է ծառայիցն :

դրանն¹ զայն որ խօսէին զնա վասն Յովսէփայ. և ել ի վերնատունն և եմուտ ի սենեակ իւր: Եւ եկաց ի պատուհան² իւր մեծ, որ հայէր ընդ յարեւելս, վասն տեսներոյ Յովսէփ, յորժամ մտանէր ի տուն հօր իւրոյ:

Եւ ելին³ Պետափրէս և կինն և ամենայն ծառայք նորա ընդ առաջ Յովսէփայ և ամենայն սպասաւորք տանն. և բացեալ զգրունա գաւթին, որ հայէր ընդ յարեւելս, և մուտ Յովսէփ նստելով ի վերայ կառացն Փարաւոնի. և էին լծեալ ի կառսն չորս ձիա սպիտակս իրրեւ զձիւն՝ սոկեսանձք ամենեքեան. և կառքն էին ամենեւին⁴ բորբոքովին ոսկի: Եւ էր Յովսէփ զգեցեալ զհանդերձս սպիտակս և զեղեցիկ, և ձորձ անկանել լոյն⁵ ծիրանի բեհեզոյ՝ ընդելուզեալ ոսկեով. և պակ⁶ ոսկի ի գլուխ նորա, և չուրջ զպատկաւ էին երկոտասան սոկեղէն ճառագայթատարած⁷ կերպարանք. և գաւազան յահեակ ձեռին նորա, և յաջոյ ձեռին⁸ իւրում բարձր ոտս ձիթենեաց, յորում էր պարարտութիւն պողոց, և պտուղ ունէր պարարտութիւն սատարիկ: Եւ եմուտ Յովսէփ ի գաւթին, և փակեցան դրունքն ամենայն. և այր և կին մնաց⁹ սրտաքոյ գաւթին. զի պահապանք դրանցն արեցին զդրունն, և ոչ ոմեք ետուն մտանել: Եւ եկին Պետափրէս և կին իւր և ամենայն ազգականք նորա, բայց ի յԱսանեթայ ի դատերէ¹⁰ նոցա, և երկիր պազին Յովսէփայ ի վերայ երեսաց իւրեանց յերկիր: Եւ Յովսէփ էջ ի կառաց իւրոց և ընկալան

1. Ա. զբանն զայնոսի վասն:

2. Ա. և Գ. պատուհանին միջի, որ:

3. Ա. և Գ. եւ ընդ առաջ Յովսէփայ:

4. Պետափրէս և կին նորա և տանն:

5. Եւ չուրջ զպատկաւ նորա, և

6. Եւ չուրջ զպատկաւ նորա, և

7. Եւ չուրջ զպատկաւ նորա, և

8. Եւ չուրջ զպատկաւ նորա, և

9. Ա. և Գ. և չուրջ զպատկաւ նորա, և

10. Ա. և Գ. և չուրջ զպատկաւ նորա, և

6. Ա. պակ ոսկի ի գլուխ նորա, և:

7. Ա. և Գ. և չուրջ զպատկաւ նորա, և

8. Ա. և Գ. և չուրջ զպատկաւ նորա, և

9. Ա. և Գ. և չուրջ զպատկաւ նորա, և

10. Ա. և Գ. և չուրջ զպատկաւ նորա, և

11. Ա. և Գ. և չուրջ զպատկաւ նորա, և

12. Ա. և Գ. և չուրջ զպատկաւ նորա, և

13. Ա. և Գ. և չուրջ զպատկաւ նորա, և

14. Ա. և Գ. և չուրջ զպատկաւ նորա, և

15. Ա. և Գ. և չուրջ զպատկաւ նորա, և

զնա ի գիրկս իւրեանց: Եւ ետես Ասանէթ զՅովսէփ,
 և սիրեաց զնա ի սէր մեծ, և խորտակեցաւ անձն
 նորա, և լուծան ծունկք նորա, և զողայր ամենայն
 մարմին նորա, և ահ մեծ անկաւ ի վերայ նորա, և
 յերկիւզ սաստիկ երկեաւ Ասանէթ. յողաց եհան ի
 սրտէն և ատէ. Զի՞նչ գործեցից՝ այժմ ո՞վ թշուա-
 ռականաւ. ոչ այժմ արհամարհելով խօսէին ընդ իս՝
 Հայր և մայր իմ և ասէին թէ որդին Հովսէփն զայ
 առ մեզ յերկրէն Քանանացոց, ոչ պատմէին՝³ վասն
 Յովսէփայ. և սա իրրեւ զարեգակն եկն առ մեզ, և
 եմուտ ի տաճարս մեր. և ես անզգամս և յանգուզս
 և անպէտս՝⁴ արհամարհելով արհամարհեցի զնա, ա-
 նարգելով, և խօսեցայ բանս չար վասն նորա: Եւ
 ոչ գիտէի թէ Յովսէփ իրրեւ որդի Աստուծոյ իցէ,
 քանզի ո՞վ ոք ի մարդկանէ ծնանիցի այսպէս զեղե-
 ցիկ. և յորպիսի՞⁵ յարգանդէ երկնիցի այսպիսի
 լուսաւոր մարդ. այլ ես հէզս և անզգամս խօսեցայ
 ընդ հօր իմոյ վասն նորա բանս չարս. և այժմ
 ո՞ւր երթայց և թագեայց յերեսաց սորա, զի մի
 տեսցէ Յովսէփ սիրելին Աստուծոյ. վասն զի խօսե-
 ցայ բանս չար վասն նորա. և ո՞ւր⁶ թագեայց յե-
 րեսաց նորա. ինձ այսպէս թուի, նա զամենայն ծա-
 ծուկս տեսանէ, և ոչինչ թազչի և զանխլանի ի նմա-
 նէ, վասն լուսոյն մեծի որ ի նմանէ է: Եւ այժմ
 քաւեաց⁷ զիս, տէր, ի նմանէ, զի խօսեցայ վասն
 նորա բանս չար անգիտութեամբ: Եւ արդ տացէ զիս
 Հայր իմ⁸ յազախնութիւն և ի սպասաւորութիւն, և
 եղէց նմա յազախնութիւն յաւիտեանս յաւիտենից:
 Եւ եմուտ Յովսէփ ի տաճարն Պետափրէի, և նստաւ
 ի վերայ պթուոյն. և լուսցին զոտս նորա, և եղին

1 Աստի թուղթ անկեալ յԱ.
 օրինակին:

2. յԳ. չէք ընդ էս. չէք ևս յերե-
 բե փանաւացաց:

3. Գ. յաւելու ճշմարտութեամբ:

4. Չէք յԳ. անդեքս արհամարհե-

լւմ:

5. Գ. ո՞ր արգանդ երկնիցի:

6. յԳ. չէք արգանդ յերեսաց
 նորա:

7. Գ. քաւեացի:

8. Գ. յաւելու Յովսէփայ:

նմա սեղանն առանձին, զոր ոչ ուտէր Յովսէփ ընդ
 Եգիպտացիսն. վասն զի պղծութիւնն Համարէր ճաշա-
 կել ընդ նոսա: Եւ ասէ Յովսէփ ցՊետափրէս և ցա-
 մենայն ազգականն իւր. Ո՞վ է կինն այն որ կայ ի
 վերնատանն, մերձ ի պատուհանն. ի բաց դնացէ
 յապարանիցս յայտանէ. զի երկնչէր Յովսէփ, զմտա-
 սմէր այսպէս. մի գուցէ աշխատեսցէ զիս. զի ձանձ-
 րացուցանէին զնա ամենայն¹ կանայք և գտերք
 մեծամեծացն Եգիպտոսի. յորժամ տեսանէին զՅով-
 սէփ, Հարաշար ախտանային վասն զեղեցկութեան
 նորա: Բայց Յովսէփ արհամարհէր զնոք, և հրեշ-
 տակս զոր² առաքէին կանայքն Եգիպտացոցն Հան-
 դերձ ոսկով և արծաթով և ընծայիւք մեծամեծօք,
 ի բաց դարձուցանէր սպառնալիօք և թշնամանօք:
 Վասն զի ոչ մեղայց, ասէ այլ՝ առաջի Տեառն փրկչին
 Իսրայէլի. և զկերպարանս հօր իւրոյ Յակոբայ առա-
 ջի աշայ իւր կարգէր յամենայն ժամ³. վասն զի ասէր
 Յակոբ ցՅովսէփ և ցամենայն որդիսն. Պահեցէք
 զանձինս ձեր, որդեակք իմ, ի կանանց օտարաց,
 առ ի Հաւատարելոյ ընդ նոսա. վասն զի Հաւատա-
 րութիւնն նոցա կորուստ է և ապականութիւն: Վասն
 այսորիկ ասաց Յովսէփ. ի բաց երթիցէ կինն այն
 յապարանաց աստի: Ասէ ցնա Պետափրէ. Զնա զոր
 տեսեր ի վերնատունն՝ ոչ է օտար կին, այլ դուստր
 մեր և ծառայ քո, կուտան⁴ առն. և ոչ օք ետես զնա
 յարանց, բայց միայն ի քէն այսօր. եթէ կամիս՝ ե-
 կեալ երկրպագցէ քեզ. վասն զի դուստր մեր է որ-
 պէս զքոյր քո: Եւ ուրախ եղեւ յուրախութիւն մեծ
 յասելն Պետափրեայ՝ եթէ կոյս է, և ասէ⁵ ակնարկել
 զամենայն առն. և Յովսէփ խորհեցաւ ի մտի իւրում
 և ասաց, թէ կոյս է և ասէ զամենայն այր, ոչ
 աշխատ առնէ զիս: Եւ ասէ Յովսէփ ցՊետափրէս և

1. Եր. և քն. ամենայն:

2. Գ. զորս առաքելն ար. նա:

3. Գ. յաւելու և յելէր զպարս-
 իւրան հօր իւրոյ:

4. Գ. իւրան որ աշխատէ անխա-
 ի յայն առն:

5. Գ. և ասէ յայն ակնարկել ամե-
 նայն առն:

ցամենայն ազգատոհմն նորա. Եթէ դուստր քո է և կուսան եկեցէ, զի¹ քոյր իմ է, և սիրեցից զնա յայսմ հետէ իրրեւ գոյր իմ: Եւ մայրն նորա ի վերնատունն, և ամ զԱսանէթ, և կացոյց զնա առաջի Յովսեփայ: Եւ ասէ Պետափրէս ցԱսանէթ դուստր իւր. Ողջունեա զեղբայրդ քո: զի դա է կոյս իրրեւ զքեզ մինչեւ ցայսօր, և ասէ զամենայն կին որպէս և դու զամենայն այր օտար: Եւ ասէ Ասանէթ ցՅովսեփ. Ուրախ լեր տէրդ օրհնեալդ յԱստուծոյ բարձրելոյ: Եւ ասէ Յովսեփ ցԱսանէթ. Օրհնեցէ զքեզ տէր, որ կենդանի առնէ զամենայն ինչ: Եւ ասէ Պետափրէ ցդուստր իւր. Մատիւր և համբուրեաց զեղբայրդ քո: Եւ եղև իրրեւ մերձեցաւ Ասանէթ համբուրել զՅովսեփ, ձգեաց Յովսեփ զձեռն իւր և եղ ի վերայ կրծոց նորա, և ասէ. Ոչ վայել է² աստուածապաշտի որ օրհնէ զԱստուած³ կենդանի, և ճաշակէ զհաց օրհնեալ և զկենդանարար, ըմբէ զբաժակ օրհնեալ անմահութեան, օծանի օծամբ անապականութեան, համբուրել զկին օտարոսի, որ օրհնէ բերանով զկուս մեռեալս և համբուր, և ճաշակեալ ի սեւ զանոյ նոցա կերակուրս հեղձուցիկս, և ըմպէ ի սեւ զանոյ ի բաժակէ նոցա զինի նենգութեան, և օծանի օծամբ կորստեան: Այլ պարտ է առն աստուածապաշտի համբուրել զիւր բարեկամ և զբարեպաշտ մայր և քոյր, և զամենայն որ թէ ի ցեղէն իւրմէ իցէ և յազգէ, և զկին զանկողնակից իւր, և բերանով իւրով խոստովանի զԱստուած կենդանի: Եւ այնպէս և կնոջ բարեպաշտի ոչ վայել է համբուրել զայր օտարական. վասն զի պղծութիւն է առաջի Տեառն Աստուծոյ: Եւ իրրեւ լուսաւ Ասանէթ զբան Յովսեփայ զղջացաւ յոյժ և տրամեցաւ մեծապէս. յոգոց հանէր և հառաչէր, և պլուցեալ ընդ Յովսեփ հեզն և ողորմածն և երկիւղածն յԱստուծոյ: Եւ հայեր, և

1. Գ. չիք զէ քոյր է՞ ե:

2. Գ. յաւելու առն:

5. Գ. զԱստուած և ճաշակու զհաց

օրհնել և զկենդանարար:

լցան արտասուօք աչք նորա: Եւ ետես զնա Յովսէփ,
և ողորմեցաւ նմա. և ամբարձեալ զաջ ձեռն իւր
Յովսէփ՝ և եղի ի վերայ գլխոյն Ասանեթայ, և ասաց.
Տէր Աստուած հօր խնյ խարայելի զօրաւոր և բար-
ձրեալդ Յովորայ, որ կենդանացուցեր զամենայն, և
կոչեցեր ի խաւարէ ի լոյս, և ի մոլորութենէ ի ճըշ-
մարտութիւն, ի մահուանէ ի կեանս. դու, Տէր, օրհ-
նեա զլոյսս զայս, և նորոգեա զսա հոգւովդ քո և
ստեղծմամբդ՝ քո, վերադին կենդանացս զսա ծածուկ
ձեռամբդ քո: Եւ կերիցէ հաց կենաց, և արբցէ բա-
ժակ կենդանութեան. և համարեա զսա ի ժողո-
վուրդս քո, զոր բնարեցեր յառաջ քան զիսնէն ա-
մենայնի, և մոցէ ի հանգիստ քո զոր պատարասե-
ցեր սիրելեաց քոց, և կացցէ ի կենդանութեան քում
յաւիտեանս ժամանակաց:

Եւ ուրախ եղեւ Ասանեթ յօրհնութեան Յովսէփայ
ուրախութիւն մեծ. և դարձեալ զնաց ի վերնատունն
առանձինն, և անկաւ ի վերայ մահճաց իւրոց հա-
ռաչելով. վասն զի էր նորա ուրախութիւն և սրբո-
մութիւն և երկիրւղ և զողումն և քրտունք աստիկի.
յորժամ լուաւ զամենայն բանն Յովսէփայ, զոր
խօսեցաւ ընդ նմա անուամբ Աստուծոյ բարձրելոյ,
եղաց լալիւն մեծ դառնապէս, և զղլացաւ սիրտ նորա
յաստուածոց իւրոց զոր պաշտէր, և ստեաց զամե-
նայն կուռս իւր. և անսաց մինչեւ ի մերձենալ երե-
կոյին: Եւ Յովսէփ եկեր և արբ. և ասէ ցմանկունան
զի լծեսցեն զձիս և զկտսն. վասն զի ասաց թէ
Երթայց ընդ երկիրս ընդ այս: Եւ ասէ Պետափրէ
ցՅովսէփ. Հանգիցէ տէր իմ այսօր աստ, և վաղիւն
երթիցես զճանապարհն քո: Եւ ասէ Յովսէփ. Ոչ
այգպէս. այլ զնացից այսօր, վասն զի այս օր է յո-
րում սկսաւ առնել Տէր զամենայն արարածս իւր:
Եւ յաւուրն եօթներորդի յորժամ դարձցի օրս այս՝
դարձայց և ես առ ձեզ, և² հանգեայց առ ձեզ:

Եւ զնաց Յովսէփ զճանապարհ իւր. և Պետափրէ

ընտանեօք իւր գնացին ի ժառանգութիւն իւրեանց. և մնաց Ասանէթ միայն Հանգերձ եօթն կուսանօք. և ծանրանայր և լայր մինչեւ ի Հաշեղ արեւուն. և Հայ ոչ եկեր և չուր ոչ էարբ: Եւ եղև իրբեւ մերձեցաւ գիշերն, և ննջէին ամենեքին որ ի տանն էին, և Ասանէթ միայն արթուն էր, և զմտաւ ամէր զՅովսէփ, և լայր և կոծէր¹ զկուրծսն սաստկապէս, և երկնչէր երկիւղ մեծ և դողայր ի դողումն սաստիկ: Եւ իրբեւ խաղաղացան ամենեքեան, յարեաւ Ասանէթ ի ստիտէն իւրմէ, և էջ Հանգարտ ընդ սանդուխն՝ ի վերնատանէն, և եկն մերձ ի յերկանս երկանաղացն՝ և երկանաղացն ննջէր Հանգերձ որդւովքն. և փութացաւ Ասանէթ և քակեաց ի դրանց զխորդ վարագորաց, և ելից զնա մոխրով ի Հնոցարանէն. և Հանեալ ի վերնատուն՝ եղ ի վերայ գետնոյն, և առեալ զդուրսն փակեաց դռնափակովքն. և Հառաչեաց Հառաչմամբ մեծաւ և արտասուօք: Եւ լուսադայեակն Հանգերձ կուսանօքն՝ որ էին ընդ նմա սննդակից, զոր սիրէր Ասանէթ քան զամենայն կուսանն². եկին ի դուրսն Ասանէթայ, և գտին զդրունս փակեալ, և լուսն զՀառաչանան և զլալումն, և եկին ի դուրս նորա և ստէին. Զի՞ է քեզ, տիկին մեր Ասանէթ, և զի՞նչ է որ վշտացուցանէ³ զքեզ. բաց մեզ և տեսցուք զի՞ եղև քեզ: Եւ ոչ երաց Ասանէթ զգրուանն. բայց ի ներքուստ ստէ ցնոտաւ. Գլուխ⁴ իմ ծանրացաւ, և ոչ Հանգչիմ՝ յանկողնի իմում. և յառնել և բանալ ձեզ ոչ կարեմ. վասն զի տկարացայ յամենայն անդամոց իմոց. և դուք գնացէք յիւրաքանչիւր սենեակս և Հանգերուք, և թոյլ արարէք ինձ, զի ես դադարեցից, և⁵ սակաւ մի Հանգիստ առից:

Եւ կուսանքն վասն բանի նորա Հոգան իւրաքանչիւր ի սենեակն: Յայնժամ յարեաւ Ասանէթ, և երաց

1. Գ. յաւելու չիւծոք:

4. Ա. և Գ. զգլխով իմումսն ծանր է:

2. Գ. յաւելու և զարեայց զայլ ևս վիշտ մտնան, և քորն:

3. յԱ. չէք և սակաւ մի Հանգիստ առից:

3. Գ. լուսնայնացանէ:

ծեալ զՀիստեակս Հերացն, և արկ ի վերայ զլիսոյն իւրոյ¹ զմոխիրն ի մէջ գետնոյն, և բախեաց ձեռքն զկուրծան, և ելաց լալին մեծ² դառնապէս զգիշերն ամենայն կոծելով մինչեւ ցառաւօտն: Եւ եղև ընդ առաւօտանալն, և ետես Ասանէթ զմոխիրն կաւացեալ յարտատուացն՝ որ ի վերայ տանն յատակին: Եւ դարձեալ անկաւ³ ի վերայ երեսաց իւրոց մինչեւ ցերեկոյն մերձ ի հաշել արեւուն. և այսպէս արար Ասանէթ մինչեւ յեօթներորդ օրն. այլ չարչարէր և տառապեցուցանէր զանձն իւր յեօթն աւուրսն, հաց ոչ եկեր և ջուր ոչ արբ: Յաւուրն ութերորդի ընդ առաւօտանալն յորժամ սկսաւ ձանչիւն հաւուցն լինել, և հաջիւն շանց ի ճանապարհորդսն, համբարձեալ զգլուխ իւր ի վեր, վասն զի էին կթուցեալ և լուծեալ անդամք իւր առկարօտութեան կերակրոցն եօթն աւուրցն. և անկեալ⁴ ի ծունկսն՝ եղ զձեռն ի վերայ գետնոյն՝ ի վայր ունելով զգլուխն. և էր հեր զլիսոյն լուծեալ և փթթեալ ի սաստկութենէ մոխրոյն. և ձեռն կցեալ⁵ Ասանէթ աշխարէր զգլուխ իւր, և կոծէր զկուրծս իւր, յոգւոց հանէր մեծապէս և հառաչէր, զհեր զլիսոյն իւր ճողէր, և մոխիր ի վերայ արկանէր: Եւ այնպէս աշխատեցաւ Ասանէթ և նեղասրտեցաւ և տկարացաւ ի զօրութենէ իւրմէ. և դարձաւ յորմն կոյս, և նստաւ ի վերայ պատուհանին որ հայէր յարեւելս⁶. և զգլուխն եղ ի գոգ իւր, և կցեաց զձեռն ի վերայ

1. Ա. իւրայ և ցանկաց (Գ. ցը-
րեաց) զմոխիրն ընդ մեջ գիւ-
նայն:

2. Ա. մեծ. և այնպէս առնել Ա-
սանէթ զգլուխն ամենայն: Եւ
յառաքն եօթներորդի յորժամ
առաւօտն եղև և սկսաւ ձանչիւն
(Գ. ձաճիւն) հառաւօցն լինել,
համբարձեալ գլուխ իւր:

3. Ա. կանգնեալ (Գ. և սկանգնեալ) ի
ծունկս իւր, յոգւոց իզման մեծա-

պէս, և զհեր գլուխն իւրայ ձա-
ղեր և մոխիր ի վերայ իւր ու-
րանէր: Եւ աշխատեցաւ Աս-
անէթ:

4. Գ. յառեալ ի վերայ յառաքն
դանն:

5. Գ. յեռալից վալ:

6. Ա. ընդ յարեւելս, և զգլուխ
իւր եղ ի գոգ իւր, և կոծաւ հա-
րեւել երես:

ծն
րա
եօ
րի
թո
եղ
րո
և
աւ
կո
առ
տի
նե
խ
եղ
խ
րա
տի
զո
տի
պ
օր
խ
կա
կի
զո
մա

1.
2.
3.
4.

ծնկացն իւր. և խօսք ամենեւին հատեալ էին ի բե-
րանոյ նորա, և ոչ երաց Ասանէթ զբերան իւր
եօթն¹ օր ի նեղութեան իւրում. և ասաց Ասանէթ
ի սրտի իւրում, թէ Զճնչ գործեցից, կամ զո՞ արա-
րից ապաւէն, կամ յո՞ երթայց կոյս որբ և անօր².
Թողեալ ատեցեալ ամենեցուն զիս՝ ի հօր իմոյ ատեցեալ
եղէ. վասն զի ես ատեցի զաստուածսն նոցա, զոր կո-
րուսի զնոսա, և կոխուան արարի ամենայն մարդկան,
և վասն այսորիկ ատեցին³ զիս հայր և մայր իմ և
ամենայն ազգականքն իմ. և ասաց հայրն իմ. Ոչ եւս
կոչեսցի մեզ դուստր Ասանէթ, վասն զի կորոյս զլա-
ստուածսն մեր զտկեղէնս և զարծաթեղէնս. և ահա ա-
տկի եղէ ամենայն մարդկան, վասն զի ամբարտաւա-
նեցի ես զամենայն մարդովք և զամենեքումք⁴ որոց
խօսէին զիս. և այժմ յայս նեղութեանս իմում ատեցի
եղէ ամենեցունց. և ուրախ եղէ բնդ նեղութիւնս
իմ: Զայս միայն խորհէր, և⁵ ասէր. Տէր Աստուած
բարձրեալդ Յովսեփայ, որ ասես զամենեւեան որ պաշ-
տեն զկուռս մեռեալս և համերս և անշունչս, վասն զի
դու ես Աստուած վրէժխնդիր և ահաւոր ի վերայ
աստուածոց օտարաց:

Յաղագս այսորիկ և զիս ատեաց⁶ Աստուած. զի ես
պաշտեցի զկուռսն անմուռնչս և համերս և անշունչս, և
օրհնեցի զնոսա և⁷ կերայ ի զոհից նոցա, և բերան
իմ պղծեցաւ ի սեղանոյն⁸, և ոչ ունիմ իշխանութիւն
կարգալ առ Աստուած երկնից⁹ և առ բարձրեալ փր-
կիչն Յովսեփայ. վասն զի ապականեցաւ անձն իմ ի
զոհից կոսցն և ողջակիզաց նոցա. և արդ լուայ յա-
մանց՝ զի Աստուածն ճամբրիւ է Երբայեցունց, և Աս-

1. Ա. զեօթն օր և ասաց է որբէ:

Եւրաւ:

5. Ա. և յեթ այսորիկ:

6. Ա. ասեցի:

2. Ա. ասեիքին ասեցին զիս...

7. Ա. յաւելու և վերայ զհայ
նոցա:

3. Ա. ասի:

8. Ա. է զոհից նոցա:

4. Ա. զամենեւեան օր խօսեցին զնոր
իս:

9. Ա. երկնէ և երկրէ:

տուած կենդանեաց է, Աստուած ողորմած, երկայնա-
միտ է և բազումողորմ¹, և ոչ համարի մարդոյ² զմեզս.
Համբերէ ապաշխարողի, և ոչ յանդիմանէ զմարդ ի
ժամանակի նեղութեան իւրոյ: Եւ արդ համարձակե-
ցայց և դարձայց առ նա, ապաւէն արարից զնա, և
խոստովան եղէց նմա զամենայն մեղս իմ, և հեղից
զպաղատանս իմ առաջի նորա, և ողորմեացի ինձ:
Ո՛ր գիտէ եթէ Հայի ի տառապանս իմ³, թերեւս Հա-
յեացի յամայութիւնս և գթացի յիս: Ո՛ր գիտէ⁴, ե-
թէ տեսցէ զողբումս իմ, և օգնեացէ ինձ. վասն զի
նա է Հայր որրոց և օգնական նեղելոց. Համարձա-
կեցայց և աղաղակեցից առ նա, զի թերեւս թողու-
թիւն արասցէ ինձ:

Եւ յարեաւ Ասանէթ յորմոյն յոր⁵ նստէրն, և դար-
ձաւ ի պատուհանն որ հայէր ընդ արեւելս. և կանդ-
նեցաւ ի ծանցան իւր, և համբարձեալ զձեռս իւր յեր-
կինս, և երկեաւ Ասանէթ բանալ զբերան իւր յեր-
կինս և ասել զանունն Աստուծոյ: Իբար՝ աւ անդրէն
յորմն կոյս և նստաւ, և եհար ձեռամբ⁶ զկուրծս իւր
և զգլուխն բազում անգամ, և խօսէր ի սրտի իւրում,
զբերանն ոչ բանալով, և ասէր. Ո՛վ տառապեալս՝
որր և ամայացեալս. բերան իմ ի զոհից կոռցն պղծեալ
է յօրհնելոյ զաստուածոն Եզրիպտացեաց. և այժմ ար-
տասուօք իմովք այսու և մոխրովք չարչարեցից զմար-
մին իմ. սակայն և այժմ ոչ իշխեմ բանալ զբերան
իմ, և օրհնել զանուն քո սուրբ և ահաւոր. մի գու-
ցէ բարկացի ինձ Աստուած վասն կարգաւոյ զանուն
նորա սուրբ: Արդ զի՞նչ զործեցից ես թշուառական,
համարձակեցայց և բացից զբերան իմ առ նա, և ե-
թէ սրամտեալ ընթադրեացէ զիս՝ կարող է դարձեալ

1. Ա. յաւելու և հոմբերող:

2. Ա. և Գ. աղաղեաւորդի. և ոչ
յանդիմանի:

3. Ա. իմ և ողբումս ինչ, իւրեւս
հայեացի յաստուածութեան իմ և
գթեացի:

4. Ա. ո՞ր գիտէ զիմ զողբումս և
օգնեացի:

5. Ա. յորմոս, թն. որ:

6. Ա. զքուրծս իւր յերեւոյթ
և տակ. Արդ զի՞նչ փութեցիցի:

տեցի զկուռս մեռեալս և զհամերս: Եւ արդ ոչ եմ արժանի բանալ զբերան իմ վասն բազում մեղաց իմոց: Եւ Ասանէթ դուտոր Պետափրէ քրմին¹ զչիտոյ որ եմ, էի երբեմն դժոխք և ամբարտաւան և ամբարա-
հաւած, և բարձրացեալ մեծութեամբ քան զամենայն մարդ. այժմ որք եղէ և ամայի², թողեալ յամե-
նեցունց. առ քեզ ակն ունիմ³, Տէր, և առ քեզ ա-
ղաղակեմ. դու փրկեա զիս յառաջ քան զհասանելն
հալածանաց իմոց: Զի որպէս մանուկ տղայ զարհու-
րեալ⁴ փախչի առ հայրն իւր, և հայրն ձգեալ զձեռն
առցէ⁵ զնա ի գետնոյն. և մանուկն պնդէ ձեռամբն
զպարանոցաւ հօրն, և ապահովացի յաչէն⁶ և
հանգչիցի ի գիրկն հօրն իւրոյ. այնպէս և ես խոռ-
վեալ եմ յամենայն կողմանց, և առ քեզ, Տէր, և հայրդ
իմ, փախստական անկանիմ. արդ դու ձգեա զձեռն
քո, և յափշտակեա զիս յերկրէ: Զի ահաւաստիկ վայ-
րենի և ծերացեալ առիւծն փախստական⁷ առնէ
զիս. զի նա է հայր աստուածոցն Եգիպտացւոցն. փառն
զի որդի⁸ առիւծի են ամենայն կուռք հեթանոսաց.
և ես ընկեցի զամենայն աստուածսն ի բաց և կորու-
սի զնոսա, և առիւծն հայրն նոցա սրամտեալ հալա-
ծէ զիս: Ապրեցո զիս, Տէր, ի ձեռաց նորա, և ի բե-
րանոյ նորա փրկեա զիս. մի գուցէ յափշտակէ զիս,
և զէշ զէշ պատառէ և արկցէ⁹ ի հուր հնոցի, և հուրն
արկցէ ի մէջ մրրկի. մրրիկն շաղապատէ զինեւ, և խա-
ւարեցուցանէ զիս, և արկանէ զիս յանդունդս խորոց,
և կցցէ զիս կէտն¹⁰ մեծ, որ ի սկզբանէ էր, և կորեայց¹¹
յաւիտեանս ժամանակաց: Փրկեա զիս, Տէր, յառաջ

1. Ա. քրմին որ ոչ խոսէի երբեմն և
ամբարտաւանս էի և ամբար-
տաւան էի և թաւաբար զիս
շահեմբ. Գ. որ եմ եմ երբե-
մն արտաւան:

2. Ա. արեւի:

3. Ա. անգիւնի:

4. Ա. յորժամ (Գ. և ա յորժամ),
զարհուրէ:

5. Ա. արեւն զնա յափշտակեալ է

ի քիտոյ:

6. Ա. յեղիւղին:

7. Ա. հալածանայ:

8. Ա. որպէս արեւն զնա ընդ
ցի զամենայն:

9. Ա. արեւն զնա ի հուր հնոցն,
և հնոցն:

10. Ա. քիտն զիս:

11. Ա. քիտն:

քա
րա
ցա
զի
զա
ւի
և
կո
և
քա
եր
նա
թի
և
ու
յե
Տէ
բա
Եւ
զմ
զգ
զգ
և
յի

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

քան զգալն այսր ամենայնի ի վերայ իմ. փրկեա և ամբարացո՞ւ զօտարացեալս, վասն զի մայր իմ և հայր իմ ուրացան զիս և ասացին. Ոչ է մեր² դուռտը Սասնէթ, վասն զի կորոյս զաստուածսն մեր և ատեաց զնոսա³. յազագս այսորիկ ատելի եղէ նոցա և⁴ ամայի և որբ. և լոյս ի քեզ եղէ, Տէր, և ոչ այլ ոք. յայլ ոք ոչ ապաւինիմ, բայց միայն ի քեզ, Տէր. զի դու ես հայր որբոց և հալածելոց և օգնական նեղելոց: Ողորմեա ինձ կուսանիս և տառապելոյս և որբոյս. զի դու ես բարի և քաղցր հայր և մայր: Ո՞հայր է իբրեւ զքեզ, Տէր⁵, քաղցր, և ո՞ր մայր զթած որպէս զքեզ Տէր. և ո՞վ երկայնամիտ մեղուցելոց իբրեւ զքեզ: Ահա զամենայն⁶ զոր ես ինձ հայր իմ Պետափրէս⁷ ի ժառանգութիւն անցաւոր և առժամանակեայ, ոչ են անապական և յաւիտեական, իսկ քո ամենայն ինչ շնորհք և ժառանգութիւն անանց է և անվաղձան: Եւ այժմ հաշեաց յիս ի տառապեալս և ողորմեա ինձ:

Ահաւասիկ փախտական եղէ յամենեցունց, և զքեզ, Տէր, ապաւեն ինձ արարի. ահաւասիկ զամենայն բարութիւն երկրի թողի, և զքեզ յոյս ինձ արարի: Եւ արդ խորզով և մոխրով աշխարեմ⁸ առ քեզ, և լամ զմեղս իմ. ահա ի բաց մերժեցի յինէն զթագաւորական զգեստն⁹, զքեհեզ, զգնդապաճոյճն և զոսկեհունն, և զգեցայ զհանգերձ սգոյ. ահա լուծի զգօտի իմ ոսկեղէն, և զգեցայ քուրձ. ահա զթագն իմ և զպսակն իմ ընկեցի ի գլխոյ իմմէ, և զգեցայ¹⁰ զմոխիր. ահաւասիկ

1. Ա. և Գ. ապրէցս զքորաբացիւն, առժամանակեայ (Գ. խաժանան զէ հայր իմ և մայր իմ:

2. Ին. Բեզ:

3. Ին. Զն:

4. Ա. եւ ոք, և յայտ իմ ի էն եւ.

և այլ ուս էլ բաց ի էն, Տէր,

և ալ զսոս ապաւեն ունեմ. . .

զէն. . .

5. յԱ. տող մի պակասէ. և ո՞վ:

6. յաւելու խառնափութեան:

7. Ա. Պետափրէս՝ անցաւոր է և

նախնայն իմ (Գ. խաժանան իմ) իմ և առժամանակեայ:

8. Ա. ապաւեն բեւ՝ զմեղս իմ. ահա

9. Ա. զգեցայ և անապական իմ, և

զգեցայ քուրձ և անապական իմ:

10. Ա. և փախտան է այսր մոխրով

զգեցայ:

յատակ տան իմոյ յօրինեալքս էին կճայովք¹ և պայ-
ծառ ծիրանովք. և որպէս յառաջագոյն զանոյշս ցա-
նէի, և պայծառ կտաւովք մաքրէի. այժմ ցանեցան
արտասուօք իմովք, և ընդ մոխրելն յամօթ եղեն. ա-
հաւասիկ յարտասուաց իմոյ մոխիրս կաւացաւ² և ե-
ղեւ իրրեւ կաւս զոեհաց և ճանապարհաց: Ահաւասիկ
յարտասուաց իմոյ զընթրիսն իմ արքունական ետու-
կերակուր շանց օտարաց, և ես զեօթն³ զիչեր հաց
ոչինչ ճաշակեցի, և ջուր ոչ արրի. բերան իմ ցամաքե-
ցաւ զօրէն⁴ թմրկի, և լեզու իմ եղեւ որպէս զեղջիւր
չոր, և չրթունք իմ իրրեւ զխեցի. դէմք իմ ի վայր խա-
նարհեցան, և աչք իմ այտուցեալ ամօթալից ի սաւ-
սիկ արտասուաց իմոյ⁵, և նուաղեցաւ յինէն ամե-
նայն զօրութիւն իմ. արդ ես զչատուածսն զօր յա-
ռաջագոյն պաշաէի անգիտութեամբ, և այժմ ծանեաց
զի էին կուռք անմուռնչք և խուք, և ետու զնոսա
ի կոխան, և զողք յափշտակեցին զօսկին⁶ և զար-
ծաթն, և կորուսի զամենայն յերեսաց իմոյ: Վասն
զի ի քեզ ապականեցայ, Տէր աստուած Յովսեփայ.
դու ապրեցոր զիս, Տէր, և թողութիւն արա ինձ. զի⁷
վասն մեղաց անգիտութեամբ և տխմարութեամբ մո-
լորեցայ, և խօսեցայ բանս հայհոյութեան վասն տեսան
իմոյ⁸ Յովսեփայ, զի ոչ զիտէի թէ իրրեւ զօրգի
սիրելի իցէ քո: Այլ⁹ խօսեցան ընդ իս մարգիկ
իրրեւ պարզմտութեամբ, և ասացին թէ Յովսէփ որ-

1. Ա. կինճէւն + ծէրանէի և պայ-
ծառ +, և զար յառաջագոյն իւղ-
անոյ (Գ. իւղ-անոյլ) ցանէի,
և մօթիւն իւրաւօք պայծառա-
նօք... արտասուօք իմ ընդ մոխ-
րով յամօթ իւղին:
2. Ա. իււացաւ իբրեւ զճանապար-
հաց քո ինչիւր. Գ. իււացա-
լիբրեւ զվայրս քո ինչիւր և ճա-
նապարհաց:
3. Ա. և Գ. զեօթն քո և զեօթն

գիւղի:

4. Ա. իբրեւ զօրին իմ (Յն. իմքրէ):

5. Ա. և Գ. լուր և նաւաղեաց ի-
նէն միւսայն զօրութեան իմ:

6. Ա. զամենայն անգիտութեան և ար-
ծաթիւնսն:

7. Ա. զի մեղաց անգիտութեամբ
արտասուցեալսն իմ լուրեցայ:

8. Ա. յարց:

9. Ա. արք:

զի
ւա
խո
տէ
զի
և
զն
ար
կից
ղէց
Լ
աւ
Աւ
ղե
որ
սա
լու
ռե
բոց
թիւ
և կ
կոչ
տա
նեւ
զն
եւ
խո
լոյն

1. Ա.
2. Ա.
3. Ա.
5. Ա.
4. Ա.

զի է հովուի միոյ յերկրէն Քանանացւոց. և ես հաւատացի նոցա, մոլորեցայ և արհամարհեցի զնա, և խօսեցայ բանս չարութեամբ վասն նորա, և ոչ գիտէի թէ Յովսէփ իրբեւ զորդի սիրելի է քեզ. վասն զի ո՞վ ոք ի մարդկանէ ծնցի այսպիսի գեղեցկութիւն, և այսքան իմաստութիւն և առաքինութիւն: Պաշեա զնա, Տէր, իմաստութեամբ չնորհի քո. և զիս յանձն արա նմա իրբեւ զազախին և ապառաւոր. զի և ես արկից զանկողինս նորա և լուացից զոտս նորա, և եղէց նմա որպէս զազախին:

Եւ եղեւ իրբեւ զազարեաց Ասանէթ ի խօսելոյ¹ առ Տէր, և արուսեակն ծագեաց. և զաստղն տեսեալ Ասանէթայ՝ ուրախ եղեւ և ասաց. Լուա.² Տէր արդեօք ազօթից իմոց, զի ահա առիկ աստղն Աստուծոյ, որ էր հրեշտակ և քարոզ՝ ծագեաց: Եւ զարձեալ տեսանէր Ասանէթ, և ահա մերձ յերկինսն³ պատառեալ լուծանէր երկինք, և երեւեցաւ լոյսն մեծ և անձառելի. և⁴ զայս տեսեալ՝ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց ի վերայ մօխրոյն: Եւ իջեալ յերկնից ի նմանութիւն առն, և կացեալ հանդէպ զլոյսն Ասանէթայ, և կոչեաց և ասէ. Ասանէթ: Եւ նա ասէ. Ո՞վ է որ կոչեացն զիս. զի զուրք սենեկիս փակեալ են, և աշտարակս բարձր է. զիմօղ արդեօք⁵ մարթեաց մատնել ի սենեակս իմ: Եւ կոչեաց երկրորդ անգամ ալոյն զնա և ասէ. Ասանէթ: Եւ Ասանէթ ասէ⁶. Եթէ ո՞վ ես դու՝ պատմեա ինձ: Եւ ասէ ալոյն. Ես եմ իշխանն Խարայելի⁷, և զօրաւոր քան զամենայն սուրբս բարձրելոյն. արիկանդեաց և կաց ի վերայ ոտից քոց, և խօսե-

1. Ա. խոսքովանելայ զՏէր:

վերայ մօխրոյն.

2. Ա. Լուա եւ ինչ Տէր և ազօթից.

3. Ա. ստիւրաց:

ապա ի մատուցելու և բարձր ծագելոց.

6. Ա. և Գ. յաւելուն ահա առիկ եմ քեզ:

5. Ա. յարաւորութիւն ի պարտաւերելու լուսն. Գ. Լուսնն յիշէ:

7. Ա. Տեառն (Գ. և ս) և զօրաւոր մօխրոյն զօրաւորութեամբ

4. Ա. իրեւ Ասանէթ և անկաւ է

(Գ. զօրաւորութեան բարձրելոյն):

ցայց ընդ քեզ զրանա իմ: Եւ ամբարձ Ասանէթ զգլուխ իւր և ետես. և ահա այրն էր ամենեւին նման Յովսեփայ՝ պատմութեանսն և պատկան և թագաւորական գաւաղանսն. բայց զէմք նորա էին որպէս փայլակն, և աչք նորա որպէս զճառագայթս արեգականն, և հեր զլիւայ նորա իրբեւ¹ զբոց, և ձեռք նորա որպէս երկաթ հրացեալ, և կայծակունք թօթափէին ի ձեռաց և յոտից նորա՝ իրբեւ յեռանդնացեալ հրոյ². զոր տեսեալ Ասանէթայ՝ անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր, և երկեաւ երկիւղ մեծ, և զգողումն³ հարան ամենայն անդամք ոսկերաց նորա: Եւ այրն⁴ ասէ ցնա. Քաջաբերեաց, Ասանէթ, և մի երկնչիր. այլ արի կաց ի վերայ ոտից քոց, և խօսեցայց ընդ քեզ զրանա իմ: Եւ յարեաւ Ասանէթ, և եկաց ի վերայ ոտից իւրոց: Եւ ասէ այրն. Երթ՝ և ի բաց հան զպատմութեանդ⁵ բո զայդ սեաւ և սղոյ՝ զոր զգեցար. խորզդ՝ որ զմիջովդ է ի բաց զիցես, և ի բաց թօթափեալ զմոխիրդ ի գլխոյ քումմէ, և լուա զքեզ⁶ ջրով կենդանութեան, և զգեցիր զպատմութեանն աղէկն⁷ և փառաւորեալն, և ամ զգօտի ոսկի՝ որ է կուսութեան քո. և եկ խօսեցայց ընդ քեզ զրանա իմ: Եւ փութացաւ Ասանէթ, եմուտ յերկրորդ սենեակն իւր, ուր էին սապաաք զարդու նորա. և բացեալ զարկղն՝ ան անտի զգեստս կտաւեայս և երեւելիս, որ ոչ էին երբեք շօշափեալք յումեքէ. և մերկացեալ յինքենէ՝ զպատմութեանն սեաւ և սղոյն, և ի բաց եհան զխորզն ի միջոյն իւրմէ. և զգեցաւ զհանդերձսն զերեւելիս, և ամեալ զերկոսին գօտիսն, որ էին կուսութեան իւրոյ, զմինն ամ ընդ մէջ իւր, և զմինն⁸ ամաւ ի վերայ կրծոց իւրոց՝ հանդէպ ստեանցն:

1. Ա. Երբեւ զերկալն հրացեալ, եւ:

2. Ա. Երբեւայ. և տող մի պալկասէ:

3. Ա. զբոցն զբոցն միջոյնսն սղոյն:

4. Ա. ասէ այրն. քաջաբերեաց, եւ քո զքեզ:

5. Ա. զպատմութեանդ միջոյնսն զքեզ:

6. Ա. զքեզ քո:

7. Ա. և քո. նոր երեւելիս եւ քոստաբերելու. և չիք յՊ. աստի մինչև քոստաբերելու:

8. Ա. միջոյն:

Եւ ի բաց թօթափեաց զմօխիրն ի գլխոյ իւրմէ, և լուաց զձեռս և զերեսս իւր, և առ զվարչամակ¹ կտաւ լեայ՝ նոր և սպայծառ, և ծածկեաց զգլուխն իւր. եկն առ այրն յառաջին սենեակն, և եկաց առաջի նորա: Եւ ասէ ցնա այրն. Ի բաց առ զվարչամակդ ի գլխոյ քումմէ. ընդէր արարեր² զայդ այսօր. և զու կոյս սուրբ ես և պարկեշտ՝ մինչեւ ցայսօր ժամանակի. և զլուխ քո է իրրեւ զառն երիտասարդի: Եւ եհան Ասանէթ զվարչամակն ի գլխոյ իւրմէ. և ասէ ցնա այրն. Քաջալերեաց, Ասանէթ, կոյսդ սուրբ. ահա լուայ բանից քոց խոստովանութեանն և ազօթիցդ³. ահա տեսի զսառապանս եօթն աւուրց կարօտութեանց քոց. ահա տարիկ՝ ի մօխրոյ և յարաստեաց՝ կաւ սաստիկ տեսանեմ ես առաջի աչաց իմոց. քաջալերեաց, Ասանէթ, կոյս սուրբ, ահա զրեալ է անուն⁴ քո մատամբն Աստուծոյ ի գիրն կենդանեաց յերկինս՝ ի սկզբանէ զրեւոյցն, և յառաջ քան զրազմաց՝ զրեցաւ անուն քո անմիջ⁵ յաւիտեանս յաւիտենից: Ահա յայսմ հետէ նորոգեցիս, վերստին կենդանացիս⁶, և կերիցես զհաց օրհնութեան կենդանարար, և զրաժակ օրհնեալ անմահութեան արրցես, և օծմամբ անապականութեամբ օծցիս: Քաջալերեաց Ասանէթ, կոյս սուրբ. ահա ետու զքեզ այսօր հարսն⁸ Յովսէփայ յաւիտեանս ժամանակաց: Եւ անուն քո ոչ եւս կոչեցի Ասանէթ, այլ կոչեցի Քաղաք սպաւինի. վասն զի քեւ սպաւինեցին սոգք բազումք ի Տէր Աստուածն երկնից. և ընդ հովանեալդ քո ծածկեցին⁹ յուսացեալք ի Տէր Աստուած, և ընդ պարսպաւդ քո պարսպեցին¹⁰

1. Ա. զարչամակ նոր և երեւելի, եւ
ձառն:

Ա. արաստեաց ու զնոյն:

2. Ա. արիւր:

6. Ա. իւրեքնեցիս:

3. յԳ. տող մի պակասէ մինչեւ
աւանդակ:

7. Բն. ձեռն:

8. Ա. յաւելու յառաւանս թիւն.

Գ. և նա եղեցի իւր թիւայ:

4. Ա. և Գ. անուն քո յերկինս ի
թիւն...

9. Ա. և Գ. յաւելուն թողմանս քո:

10. Ա. արասցին:

5. Ա. ու զնոյնց. Գ. յառաւանս

զինչ է անուն քո, տէր. պատմեա ինձ, զի օրհնեցից
զքեզ, տէր, յաւիտեանս ժամանակաց: Ասէ ցնա այրն.
Իմ անունս յերկինս է՝ ի գիրն բարձրելոյն գրեալ է
յաւիտեանս ժամանակաց՝ մատամբն Աստուծոյ ի սկզբ-
բանէ գրելոցն՝ յառաջ քան զամենեցունց. վասն զի ես
եմ իշխան բարձրելոյն. և ամենայն անուանք՝ որ եթէ
գրեալ են ի գիրս բարձրելոյն, անգննելի են, և
մարդոյ ոչ է լսելի և ոչ տեսանելի յայտմ աշխարհիս¹.
Վասն զի մեծ են անուանք նոցա և սքանչելի և գո-
վաւք յոյժ: Եւ Ասանէթ ասէ. Գոթի շնորհս առաջի
քո, և գիտեմ զամենայն բանս զոր խօսեցար ընդ իս².
Բայց սակայն խօսեսցի սղախին քո առաջի քո: Եւ նա
ասէ. Խօսեալ: Եւ ասէ Ասանէթ. Աղաչեմ զքեզ,
տէր³: Եւ ընդ ասելն՝ մերձեցաւ ձեռն իւր ի ծունկս
նորա, և պաղտտելով ասէր ցնա. Նիսա⁴ փաբր մի
ի վերայ տախտիս այտիկ. վասն զի տախտս այս մա-
քուր է և առանց պղծութեան, և այր և կին ոչ երբեք
նստեալ⁵ է ի վերայ սորա. և եզից առաջի քո սե-
ղան, և բերից յշտեմարանաց հաց և գինի հին և ա-
նոյշ, և դու կերիցես և արբցես, և ապա⁶ երթիցես
զճանապարհն քո: Եւ ասէ ցնա այրն. Փութացիր և
բեր⁷: Եւ փութացաւ Ասանէթ, և երբեք առաջի նո-
րա սեղան ունայն. և ինքն գնացեալ յերեսաց նորա,
և կամէր մտանել յշտեմարանս իւր, զի բերցէ և գնի-
ցէ առաջի նորա հաց: Ասէ ցնա. Բեր ինձ խորիսիս
մեղու⁸. և գտեղի առեալ Ասանէթ՝ արտմեցաւ. վասն
զի ոչ ունէր խորիսիս մեղու⁹ յշտեմարանս իւր: Ասէ
այրն. Ընդէր գտեղի առեալ արտմեցար: Եւ ասէ Ասա-
նէթ. Առաքեցից մանուկ արտաքոյ քաղաքիս, վասն

1. Ա. յաւելու և լեզուաբան եղև: 7. Ա. որ: Եւ փառապան Ասա-

2. Ա. վասն իս: Զեթ, և իմ արարելի գնդանն

3. Ա. և չգիտայ զյերան իւր և մեր- արաջի նորա:

Երեսցի ի նիւն նորա և ի ծառիսն 8. Ա. և Գ. մեղուաց:

և պաղ... 9. Ա. մեղուաց զի գիցէ արաջի

4. Ա. հանգիս: նորա: Եւ ասէ ցնա այրն, Բե-

5. Ա. նորա: րեք խոնքեցար և արեք գրեղէ:

6. Ա. յերա մեղուքի: 12

զի մերձ է այսր ժառանգութիւնս մեր, և բերցէ¹ անտի վաղվաղակի խորիսխ մեղուաց, և եղից առաջի քո, տէր իմ: Ասէ ցնա այրն. Գնացեալ մոցես յշտեմարանս քո, և գտցես խորիսխ մեղուաց ի վերայ սեղանոյն, զոր առեալ բերցես այսր: Ասէ այրն. Երբ մուտ, և գտցես: Եւ եմուտ Ասանէթ յշտեմարանս իւր, և եղիտ մաղս² մեղուաց՝ որ կայր ի վերայ սեղանոյն. և էր մաղն³ մեծ և սպիտակ իրրեւ զձիւն, լի մեղու. և էր մաղն որպէս զցօղ երկնից, և հոտ նորա որպէս զհոտ կենդանութեան: Եւ զարմացաւ Ասանէթ, և զմտաւ ածէր թէ⁴ ի բերանոյ առնս այսորիկ ել արդեօք խորիսխս այս. վասն զի հոտ սորա իրրեւ զհոտ առնս⁵ այսորիկ է: Եւ առ Ասանէթ զխորիսխն զայն⁶, և երեք առաջի առն, և եղ ի վերայ ունայն սեղանոյն, զոր պատրաստեաց յառաջագոյն: Ասէ ցնա այրն. Զի՞ է՝ որ տացեր թէ ոչ գոյ խորիսխ մեղու յշտեմարանս իմ. և արդ⁷ բերաւ առազիկ խորիսխ մեղուաց յշտեմարանացդ սքանչելապէս: Եւ զարհուրեալ Ասանէթ սասաց. Ես, տէր, խորիսխ մեղուաց ոչ ունէի յշտեմարանս իմ. բայց զու խօսեցար, և եղեւ. գուցէ ի բերանոյ քումմէ ելեալ է սա. վասն զի հոտ սորա իրրեւ զհոտ բերանոյ քո է⁸: Եւ ժպտեալ առն՝ զմտաւ ածէր զԱսանէթայ զգտատութիւնն: Եւ կոչեաց ցնա առ ինքն, և մերձեցոյց զաջ⁹ ձեռն ի գլուխ նորա.

1. Ա. բերցի խորիսխ մեղուաց: Եւ

այս, վասն զի:

առն այրն. Ահա առնիկ իցի ի

5. Ա. բերանոյ առնն այնորիկ է:

վերայ սեղանոյ յշտեմարանիդ

6. Ա. զայն և երբ վերայ առնայն

քո, առեալ բերցիս այսր, և ա-

սեղանոյն՝ զոր երբ յառաջագոյն

առն (Գ. և ս) Ասանէթ խորիսխ

առաջի նորա:

մեղուաց յշտեմարանս իմ ոչ

7. Ա. և որքո՞ւն է խորիսխ

գոյ, և առն այրն երբ...

մեղուաց յշտեմարանս քո սքանչ-

2. Ա. Զաղս մեղուաց որ իցայ:

ելի:

3. Ա. Զաղս... լի մեղուով, և երբ

8. Ա. յառեալ առնալս հոտ:

Զաղն.

9. Ա. զաղս, յերան և երբ ի վերայ

4. Ա. վասն առնոյ առնն այնորիկ

գլխոյ նորա:

առնի որքեօք լեալ խորիսխս

և երկեաւ Ասանէթ ի ձեռանէ տոն . վասն զի կայ ծակունք թափէին¹ ի բերանոյ նորա իբրեւ յերկաթոյ եռանդնացելոյ : Եւ զարհուրեալ Ասանէթ² պըշուցեալ հայէր ի ձեռս տոն : Եւ³ տեսեալ ժպտելով ասէր . Երանի է քեզ, Ասանէթ, զի յայանեցան քեզ ծածուկքն³ Աստուծոյ բարձրելոյն . և երանի ամենեցուն՝ որ կացցեն սառլի Տեառն սպաշխարութեամբ, զի ի խորսխոյս յայտմանէ կերիցեն . վասն զի այս խորխա շունչ կենդանութեան է . և զսա գործեցին մեզուք զբախտին փափկութեան Աստուծոյ, այսինքն ի ցօղոյ վարդենեաց⁴ կենդանութեան Աստուծոյ . վասն զի ամենայն հրեշտակքն Աստուծոյ ի սմանէ ճաշակեցեն . ամենայն որդիք բարձրելոյն, և բնախրքն Աստուծոյ⁵ . զի խորխա կենդանութեան է սա . և ամենայն ոք որ կերիցէ ի սմանէ՝ ոչ մեռցի յաւիտեանս ժամանակաց :

Եւ ձգեաց այրն զձեռն և երեկ⁶ ի խորսխէն մասն ինչ սակաւ, և կերաւ ինքն՝ և զմնացորդսն որ ի ձեռին՝ արկ ի բերան իմ, և ատէ ցիս . Ասանէթ, ահա կերար հաց կենաց, և արբեր բաժակ անմահութեան, և օծար օծմամբ անապականաւ . ահա յայտմէսէ մարմին քո բողբոջեցէ որպէս ծաղիկ, և հանցէ կրկին որպէս⁷ յերկրէ բարձրելոյն . և ոսկերք քո պարարտացին որպէս զմայրս⁸ փափկութեան զբախտին Աստուծոյ, և զօրութիւնք անաշխատք պարփակեցեն զքեզ, և մանկութիւն քո զծերութիւն ոչ տեսցէ, և գեղեցկութիւնք քո յաւիտեան ոչ պակասեցի . և եղիցիս քաղաք ամենեցուն որպէս պարտեալ յանուն տեսուն Աստուծոյ թագաւորին յաւիտենից : Եւ⁹ ձգեաց այրն զձեռն իւր, և մերձեցոյց ի խորխանս յոր բեկեալն

1. Ա. առաքել ճրայեալ թափէին
ի ձեռանէ նորա :

2. Ա. և այրն նորաւ թափելով
Գ. և տուն քոնեալ առաջ թափելով :

3. Ա. խորխա անմահ :

4. Ա. արբերելից :

5. Ա. յաւելու ի սմանէ իբրաբն :

6. Ա. ետաւ մասն ինչ սակաւ և եւ
իբր ինքն և զմնացորդսն :

7. Ա. և Գ. զքաղիկ իբրաբն յեր-
կրէ :

8. Ա. զմարմն :

9. Ա. և յետ այսորէկ ձգեաց :

էր. և անդէն կատարեալ առլցաւ¹ բեկուածն և անդէն եղեւ ողջ որպէս² էր յառաջագոյն: Եւ դարձեալ ձգեաց զամ ձեռն իւր և զմասն իւր ցուցական, և մերձեցոյց յեզր խորխին՝ որ հայէր ընդ յարեւելս, և ած³ ի կողմն՝ որ հայէր ընդ յարեւմուտս, և եղեւ տեսիլ մատին նորա որպէս⁴ զարին. և ձգեաց երկրորդ անգամ զձեռն իւր, և մերձեցոյց յեզր⁵ խորխին՝ որ հայէր ընդ հիւսիսի, և ած ի կողմն՝ որ հայէր⁶ ընդ հարաւ. և տեսիլ մատին նորա՝ որպէս զարին:

Եւ Ասանէթ հայէր⁸ և տեսանէր՝ զոր ինչ առնէր այրն: Եւ ասէ այրն յխորխա մեղուաց. Եկ այսր: Եւ համարածան մեղուքն յարկաց մաղին⁹ այնորիկ, բիւրք բիւրոց և հաղարք հաղարաց մեղուք՝ այնտակ իբրեւ զձինն, լի մեղու. և թեւք նոցա ծիրանիք երկայնագոյնք որպէս զորդան կարմիր, և ոմանց որպէս¹⁰ բնահեղա ընդեւելեալս, և զօրէն տկեղէն պսակաց չուրջ զզլիտփն իւրեանց. պատուական էին կերպարանօք, և խայթոցք էին նոցա սուրք, և ոչ ումեք վնասէին. և չուրջ պատեալ ամենայն մեղուքն զԱսանէթաւ՝ յոտիցն մինչեւ ցլլուխն: Եւ այս¹¹ մեղուքս բնաբք էին և մեծամեծք որպէս զթագուհիք. և յարուցեալ յերեսաց մաղին՝ պատեցան զերեսօքն Ասանէթայ, և զօրծեցին զերեսօքն նորա զօրծ. և շրթունք խորխին¹² էր ի բերանն Ասանէթայ: Եւ ասէ այրն ցմեղուն. Երթայք իւրաքանչիւր ի տեղի իւր: Եւ յարեան ամենայն մեղուքն և թռեան, և չոզան հանդէպ երկնից¹³ և ուրք

1. Ա. եւն:

2. Ա. իբրեւ զառաջինն:

3. Ա. Կարծիքն ի կողմն որ եր. յարեւմուտս:

4. Ա. և զիւրեք իբրեւ զարին:

5. Ա. զմատն ի կողմն զիւրեքայ:

6. Ա. եր:

7. Ա. յառեւելս և զիւրեք ի կողմն:

8. Ա. Կայր զիւրեքայ:

9. Ա. յամենայն ուրեք ծաղ զնե փոխանակ Կողմն:

10. Ա. որպէս ընդեւելեալս, զբնահեղա ի կողմն:

11. Ա. այս:

12. Ա. խորխին ի կողմն:

13. Ա. երկնից և որք իւրեքայ ի կողմն:

կամեցան ֆեաթէլ Ասանէթայ՝ անկան և մեռան։ Եւ ձգեալ այրն զգաւազանն ի մեղումն մեռեալ, և ստէ ցնտաւ։ Արիք և դուք երթալ ի տեղիս¹։ Եւ յարեան մեռեալ մեղուքն, և չողան հանդէպ ազարանիցն Ասանէթայ, և նստան ի վերայ ծառաց պողարերաց։ Եւ ստէ այրն ցԱսանէթ։ Իմացա՞ր գտեսիլդ։ Եւ նա ստէ։ Իմացայ²։ Եւ ստէ այրն։ Այսպէս եղիցի քեզ բանք իմ այսօր։ Եւ ձգեաց երրորդ անգամ զա՛մ ձեռն իւր, և հասոյց ի հատուածս խորսխին, և եկեր զխորսխին. և սեղանն ոչ ֆեսեցաւ, և հոս հատուածի խորսխին՝ ելից զսենեակն. և էր հոս յոյժ հեշտալի։ Եւ ստէ Ասանէթ ցայրն։ Են սա իս եօթն կուսանք սննդաւ կիցք իմ. ի միում գիշերի ծնեալք ես և նաքա. և ես սիրեմ գնտաւ որպէս դքորս իմ. կոչեցից սաս՝ զի օրհնեացես գնտաւ, որպէս և օրհնեցեր զիս։ Եւ ստէ այրն։ Կոչեա։ Եւ կոչեցեալ կացոյց գնտաւ առաջի տանն. և ստէ ցնտաւ այրն։ Օրհնեացէ զձեզ Տէր Աստուած բարձրեալն. եղի՛ջք սիւնք եօթն քաղաքի³, և ի ձեր վերայ հանգիցէ օրհնութիւն Տեառն յախտեանս ժամանակաց։ Եւ ստէ ցԱսանէթ. Փոխեա ի բաց զսեղանդ ի տեղւոյդ։ Եւ Ասանէթ էաւ զսեղանն ի տեղւոյն և դարձաւ ի միւս կողմն, զի զիցէ զսեղանն ի տեղին իւր, և այրն աներեւոյթ եղեւ ցԱսանէթայ։ Եւ ետես Ասանէթ որպէս կառա՞ զի գնային⁴ յարեւելս յերկին. և կառքն էին որպէս գշուր, և ձիք նորա որպէս փայլակն, և այրն այն կայր ի վերայ կառացն այնորիկ։ Եւ ստէ Ասանէթ. Անխա՞ս յանդուգս, զի խօսեցայ համարձակութեամբ և ասացի՝ թէ մարդ եկն ի սենեակս իմ, և ոչ գիտացի՝ թէ հրեշտակ Տեառն եկն այսօր յերկնից առ իս. և ահա քնաց ի տեղի իւր։ Եւ ստէ. Քաւեա զիս, Տէր իմ, և խնայեա յաւախին քո. վասն զի խօսեցայ առաջի քո յանդուգնաւ բար անզգամութեամբ զամենայն զրանս իմ։ Եւ մինչդեռ զմտաւ սո՛ւէր Ասանէթ վասն այսօրիկ և ահա

1. Ա. և Գ. յաւեւուն յեր։

5. Բն. քաղաքի քանքի։

2. յԱ. սաս թուղթ անկեալ է։

4. Գ. քնային ընդ յարեւելս։

ւոց եհան և տրամեցաւ յոյժ, և ասաց. Եթէ զէմք իմ վատեալք են, եթէ տեսանիցէ զիս Յովսէփ՝ արհամարհէ զիս: Եւ ասէ ցաննդակիցն իւր. Բեր ինձ ջուր յատակ յաղբերէն և լուացից զերեսս իմ: Եւ բերեալ արկ ի դաշխութանն. և խոնարհեալ Ասանէթ՝ զի լուացէ զերեսս իւր. և տեսեալ զգէմն իւր ի ջուրն՝ զի էին որպէս զարեգակն, և աչք նորա որպէս զաւրուսեակ զի ծագէ, և գնացք ոտից նորա որպէս զուկոսս հարթ և գեղեցիկս. այսք նորա կարմիր որպէս հատորս նուան, և չրթունք իւր որպէս զվարդ փթթեալ՝ յորժամ ի հակուկացն ի դուրս վազէ, ասամունք նորա՝ որպէս զաշտարակ գեղեցիկ:

Եւ այսպէս տեսեալ Ասանէթ զինքն ի ջուրն, և ուրախացաւ ուրախութիւն մեծ, և ոչ եւս լուաց զերեսս իւր: Եւ եկեալ դայեակն ի պատմել նմա վասն ամենայնի՝ զոր ինչ հրամայեաց նմա. և եղև իրրեւ ետես զնա՝ հիացաւ և եկաց յափշտակեալ՝ իրրեւ ժամն երկուս. և երկեւ երկիւղ մեծ ի տեսնել նորա, և խոնարհեալ յոտս նորա, ասէ. Ձիւն է այդ, արկին իմ, և կամ ուստի է այդ մեծ գեղեցկութիւնդ քո, քանչեղի և հրաշալի. կարծեմ թէ տէր Աստուածն երկնից ընտրեաց զքեզ ի հարսնութիւն Յովսէփայ: Եւ մինչ զեռ խօսէին՝ ահա եհաս եկն մանուկ մի, և ասէ ցԱսանէթ. Ահաւասիկ Յովսէփ առ զուրան զաւթիս է: Եւ փութացեալ Ասանէթ՝ էլ ընդ սանդուխան եօթն կուսանօք ի պատահումն Յովսէփայ. և եկաց ի փուղոցս ապարանիցն: Եւ եմուտ Յովսէփ ի գաւիթն, և փակեցան գրունքն, և արտաքոյ մնացին ամենայն օտարականքն: Ասանէթ ել ի փողոցն ի պատահումն Յովսէփայ: Եւ տեսեալ զնա Յովսէփ, և զարթուրեցաւ վասն յոյժ գեղեցկութեան նորա, և ասէ. Ո՞վ ես զու, պատմեալ ինձ վաղվաղակի: Եւ նա ասէ. Ես եմ ա-

1. Գ. նորա խորհեալ քեզեցիկ որպէս զմահաւորս ի պատերազմ, և հեր քիչոյ նորա ի բերն զւայիկ ի դուրս լցեալ պղտւմ:

պարանոց նորա որպէս զաւրաւորս:

2. Գ. ողբեալ:

զախին քո Ասանէթ, որ ըստ հրամանի քում զամե-
նայն զիւռանն ի բաց ընկեցի և կորուսի. և այր ոմն
եկն այսօր ետ ինձ հաց կենաց և կերայ. և բաժակ
օրհնութեան արբի. և սաէ ցիս. Ահա ետու զքեզ հարան
Յովսէփայ, և նա եղիցի քեզ փեսայ յաւիտեանս ժա-
մանակաց. այլ նա ասաց ցիս՝ թէ ոչ եւս կոչեսցիս
Ասանէթ, այլ Քաղաք ապաւինի. վասն զի քեւ ա-
յաւիտեացին ազգք բազումք ի տէր Աստուած բար-
ձրեալն: Եւ ասաց ցիս, Գնացից առ Յովսէփ և խօսե-
ցայց յականջս նորա զբանս իմ՝ վասն քո: Եւ այժմ
դու հանաչեա, տէր իմ, եթէ եկն այրն այն առ քեզ
և խօսեցաւ ընդ քեզ զբանս իմ: Եւ սաէ Յովսէփ
ցԱսանէթ. Օրհնեալ ես դու ի Տեառնէ Աստուծոյ
բարձրելոյն. վասն զի Տէր Աստուած հիմնադրեաց
զպարիսպ քո՝ անդամանդեայ՝ պարիսպ կենդանու-
թեան. վասն զի բազումք կենդանիք որդիք մարդկան
բնակեացեն ի Քաղաքիդ ապաւինի, և Տէր Աստուած
խաղաղորեսցէ նոցա յաւիտեանս ժամանակաց: Զի
այրն այն եկն այսօր առ իս, և ըստ բանիցս այսոցիկ
խօսեցաւ վասն քո: Այժմ՝ եկ առ իս, կոյս սուրբ, և
ընդէջ կացեր հեռի յինէն: Եւ ամբարձ զձեռն իւր,
և կոչեաց զԱսանէթ². և եկն առ Յովսէփ, և անկաւ
ի վերայ զքկաց նորա. և կենդանացան հոգիքն նո-
ցա, և լցան ուրախութեամբ: Եւ ողջունեալ Յովսէփ
զԱսանէթ, ետ նմա հոգի կենդանութեան և հոգի
խնայութեան և հոգի ճշմարտութեան. և շողապաշ-
տեալք ընդ միմեանս՝ բազում ժամս զուարճանային
ընդ իրեարս: Եւ սաէ Ասանէթ. Եկ այսօր, տէր իմ,
մնւա ի տունս մեր. զի և ես պատրաստեցի զտաճարս
մեր, և կազմեցի ընթրիս մեծամեծս: Եւ կայեալ զձե-
ռանէ նորա՝ արկ ի տունն. և նստոյց յաթոս հօր
իւրոյ. և երեք ջուր՝ զի լուսացէ զոտս նորա: Եւ ա-
սէ Յովսէփ. Եկեսցէ մին ի կուսանացն և լուսացէ
զոտս իմ: Ասէ Ասանէթ, թէ Ոչ այդպէս, տէր իմ.

1. Գ. + է բռնաւն պարիսպ +:

2. Գ. յաւիտե և քաղաքաւ Ասանէթ:

ի հարսնութիւն յայսմհետէ յաւիտեանս ժամանակաց :
 Եւ առաքեաց Փարաւոն, և կոչեաց զՊետափրէս ¹ :
 Եւ ամ զԱսանէթ և կացոյց առաջի Փարաւոնի . և
 հիացաւ Փարաւոն ընդ զեղեցկութիւն նորա, և ասէ .
 Օրհնեցէ զքեզ Աստուածն Յովսեփայ, որդեակ . և
 մնացէ ի քեզ զեղեցկութիւն քո յաւիտեանս յաւի-
 տենից . զի յիրաւի ընտրեաց զքեզ ² տէր Հարսն Յով-
 սեփայ՝ յաւիտեանս ժամանակաց . փասն զի սա է որ-
 պէս զորդի Աստուծոյ, և դու կոչեցիս յայսմհետէ
 դուստր բարձրելոյն : Եւ ան Փարաւոն զՅովսեփ և
 զԱսանէթ, և եղ նոցա պսակա ոսկիս, որ էր ³ ի տան
 զանձուց յաւիտեանս ժամանակաց ⁴ : Կացոյց Փարաւոն
 զԱսանէթ յաջմէ Յովսեփայ, և եղ զձեռս ի վերայ
 զլիւթոյ, նորա և զաջ ձեռն ի վերայ զլիւթոյն Ասա-
 նէթայ, և ասէ . Օրհնեցէ զքեզ ⁵ Աստուած բար-
 ձրեալն, և փառաւորեցէ զքեզ ⁶ յաւիտեանս ժա-
 մանակաց : Եւ դարձոյց զնոսա Փարաւոն յիրեարս,
 և մերձեցոյց զնոսա, և համբուրեցին զմիմեանս : Եւ ⁷
 զինի այտորիկ արար Փարաւոն Հարսանիս և ընթրիս
 մեծամեծս և ուրախութիւնս բազումս՝ զաւուրս եօթն :
 Եւ կոչեաց ⁸ զամենայն իշխանս Եգիպտացւոցն և զթա-
 զաւորս ազգաց : Եւ քարոզ կարգայր ամենայն երկրին
 Եգիպտացւոց, և ասէր . Ամենայն որ որ գործէ զգործ
 զեօթն օր Հարսանեաց Յովսեփայ և Ասանէթայ՝ մա-
 հու մեռցի : Եւ եղև յետ այտորիկ՝ եմուտ Յովսեփ առ
 Ասանէթ, և յղացաւ, և ծնաւ զՄանսսն ⁹ ի տուն
 Յովսեփայ, ի փառս Աստուծոյ . ամէն :

1. Ա. յաւելու հանքերէ բռնէ :

2. Ա. յաւելու Աստուծոյ Յովսեփայ . . . յաւանական իսկանցիս :

3. Ա. որ էին ի տան զարքայն :
 4. Աստի մինչեւ արքայն պակա-

սէ յՊ :

5. Ա. զնեղ :

6. յԱ. չեք զնեղ :

7. Ա. չունի և :

8. Ա. յաւելու յարմ. յՊ. եր-
 կուս տոգս պակասէ :

9. Ա. զՄանսն և զԵփրէմ (Գ.
 ևս ունի զԵփրէմ) ի տանս Յով-
 սեփայ զարքայն . Աստու-
 ծայ ինքնանայ :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՍԱՆԵԹԱՅ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱՅ

- Ա. Մեղայ, Տէր, մեղայ առաջի քո և բազում յանցեայ, ես Ասանէթ դուստր Պետափրեայ քրմի Արեգ քաղաքի¹, որ վերականգուն էր աստուածոցն ամենայնի:
- Բ.² Մեղայ, Տէր, մեղայ առաջի քո և յանցեայ և պաշտեցի զաստուածսն, որոց ոչ գոյ թիւ, և ուտէի ի գոհից նոցա:
- Գ. Մեղայ, Տէր, մեղայ և յանցեայ. ես էի կոյս հպարտ և ամբարտաւան:
- Դ. Մեղայ, Տէր, մեղայ առաջի քո և բազում յանցեայ. զհաց հեղձուցիկ կերայ և զբաժակ յորդայթից արբի, և ուտէի ի սեղանոյն մահու:
- Ե. Մեղայ, Տէր, մեղայ առաջի քո և բազում յանցեայ, և ոչ գիտէի զՏէր Աստուած երկնից, և ոչ յուսացայ ի բարձրեալն Աստուած ի կենդանին յաւիտենից:
- Զ. Մեղայ, Տէր, մեղայ³ և բազում յանցեայ. և յուսացայ ի մեծութիւն փառաց իմոց և ի գեղեցկութիւն, և էի հպարտ և ամբարտաւան:
- Է. Մեղայ, Տէր, մեղայ, և առաջի քո բազում յանցեայ, արհամարհելով զամենայն մարդով, և ոչ էր այր՝ որ երեսէր առաջի իմ:

1. Ա. +աղ+ին +-----ջ+ն +բ
 վր+ւոց+ւ եր +մե+ն+նէ:
 2. Ա. նախ զԳ. տունն զնէ և

ապա զԲ:
 3. Ա և Գ. յաւելուն +ա+ն+ն +ա+:

կրին Գեոեմ: Եւ ասէ Ասանէթ ցՅովսէփ. Երթամ տեսանեմ զհայրն քո, վասն զի հայրն քո Յակոր որպէս Աստուած է իմ: Եւ¹ Յովսէփ. Եկեսցես ընդ իս, և տեսցես զհայրն իմ: Եւ եկին Յովսէփ և Ասանէթ յերկիրն Գեոեմ, պատահեցան նոցա եղբայրքն Յովսէփայ, երկիր պագին նոցա, մանուանդ² Ասանէթայ, ի վերայ երեսաց իւրեանց յերկիր: Եւ մօին առ Յակոր, և³ տեսին նստեալ ի վերայ մահճաց իւրոց: Եւ էր ինքն աղւար և ծերացեալ յոյժ: Եւ ի տեսանելն զնա Ասանէթայ՝ զարհուրեցաւ անձն նորա. վասն զի էր Յակոր բարի⁴ տեսեամբ և ծերունի, և ծերութիւն որպէս զառն մանկան՝ յոյժ զեղեցիկ երկտասարդի. և գլուխ նորա ամենեւին սպիտակ իրրեւ զծիւն, և հեր գլխոյ նորա գանգուր⁵ յար ի գլուխն և խոտ յոյժ իրրեւ զառն հնդկի, և մարտան՝ սպիտակ և վայելուչ՝ նստեալ ի վերայ լանջացն նորա, և աջ նորա խանգացուցիչ և վայելուչ⁶ և զեղեցիկ, և լանջ նորա և ուսն և բաղուկքն և մատուռք ձեռաց նորա իրրեւ զհրեշտակի զօրաւոր, և բարձր նորա և սրունք նորա որպէս զհսկայի. և⁷ այնպէս երեւէր այրն Յակոր՝ որպէս թէ կուռիցի ոք ընդ Աստուծոյ: Եւ⁸ եւ տես զնա Ասանէթ և զարհուրեցաւ, և երկիր եպագ նմա ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր: Եւ ասէ Յակոր ցՅովսէփ. Այս է հարսն իմ կին քո. օրհնեալ եղիցի⁹ սա յԱստուծոյ բարձրելոյն: Եւ կոչեաց զնա առ ինքն, համբուրեաց զնա և օրհնեաց. ձգեաց և Ասանէթ զձեռս իւր, և կալաւ¹⁰ զպարանոցէն Յակոր:

1. Ա. Եւ ասէ: հիւր քիւնայ նորա, և խորթ յոյժ
2. յԱ. չիք մանուանդ Ասանէթ: որպէս զառն հնդկի:
3. Ա. և իւրայել նորաւ ի վերայ. 6. Ա. և վայելուչ. և եկն լանջ...
4. Ա. և էր Յովսէփ նորաւ: Բաղուկքն իբրեւ զհրեշտակի, և
5. Ա. Բարի և էր ծերունի նա: Բարձր: ...
6. Ա. Բարի և էր ծերունի նա: 7. Ա. և էր այրն Յովսէփ իբրեւ ինքն:
7. Ա. և էր այրն Յովսէփ իբրեւ ինքն:
8. Ա. իբրեւ:
9. Ա. և:
10. Ա. անկաւ զպարանոցէն նա:

բայ, և կախեցաւ զուսովք¹ հօր իւրոյ, որպէս զբ յոր-
ժամ ի պատերազմէ ապրեալ եկեցէ ի տուն: Եւ յետ
այտորիկ կերան և արբին. և գնացին Յովսէփ և Ա-
սանէթ ի տունս իւրեանց²: Եւ յուղարկեցին զնա
եղբարքն Յովսեփայ որդիքն Լիայ միայն. բայց որ-
դիքն Զերիայ և Բալլայի³, յաղախոյն Լիայ և Ռա-
քելի, ոչ ուղարկեցին զնա ընդ նոսա, վասն զի նա-
խանձէին և թշնամիք էին նոցա: Եւ էր Ղեւի յաջմէ
կողմանէ Ասանէթայ, և Յովսէփ ի ձախմէ կողմանէ նո-
րա. և էր Ասանէթայ կարեալ զձեռանէն Ղեւեայ. և սի-
րէր Ասանէթ զՂեւի քան⁴ զամենայն եղբարսն Յով-
սեփայ. վասն զի գիտէր Ղեւի զանճառսն բարձրելոյն⁵,
և յայտնէր զամենայն Ասանէթայ զազտնի բանիւք.
և Ղեւի սիրէր զԱսանէթ յոյժ, և տեսանէր զտեղի
հանգստեան նորա ի բարձունս, և պարիսպ նորա որ-
պէս զպարիսպ անդամանդեայս, և զհիմունս⁶ վիմի
երկրորդ երկնից: Եւ եղեւ ի գալն Յովսեփայ և Ա-
սանէթայ, ետես զնա անդրանիկ որդին Փարաւոնի ի
պարսպէն, և զղջացաւ և թշուառացաւ⁷ ծանրութեամբ,
և զչարէր ի վերայ գեղեցկութեանն Ասանէթայ, և ա-
սէր. Ոչ այդպէս եղիցի: Առաքեաց հրեշտակս որդին
Փարաւոնի, և կոչեաց առ ինքն զՇմուոն և զՂեւի.
և եկին կացին առաջի նորա: Եւ ասէ ցնտա որդին
Փարաւոնի՝ անդրանիկն. Ճանաչեմ ես այսօր, զի զուք
էք արք հզօր քան զամենայն մարդիկ⁸ որ են ի վե-

1. Ա. զաւանդէ նորա՝ զոր օրինակ
իտիւ ու զաւանդէ հօր իւրոյ՝ յոր-
ժամ ապրի ի պատերազմէ և ի-
կեցիք ի տունս իւր: Բակ. Գ.
զաւանդէ նորա, զոր օրինակ իտիւ
ու զաւանդէ հօր իւրոյ:

2. Ասա աւարտի Գ. օրինակն այ-
սու բանիւք քառասունիւն
զԱսառաւ իւր ի օրհնելու յա-
ւերեանս մին:

3. Ա. Զաղաւթ և Զիւլթայի սէ ելին

ընդ նոսա յաղաքիւն զնոսա,
վասն զի նախանշէին և իւրեմիք
էին նոցա. քանզի աղանդութիւն
էին Լիայի և Ռաքելայ:

4. Ա. առաւել քան:

5. Ս. յաւելու և զքան չիւրեւ
հոգիքն Ասառաւոյ:

6. Ա. զհիմունս նորա որպէս զհի-
մունս վիմի:

7. Ա. որ ծանրացաւ ծանրութեան:

8. Ա. մարդ որ է:

րայ երկրի, և յաջոյ ի ձեր¹ յայգոցիկ երկուց՝ աւե-
րեցաւ քաղաքն Սիկիմացոց, և յերկուս աւուրս² յա-
ջոյ ձեր յայտոցիկ կոտորեցան երեսուն հազար արանց
պատերազմողաց: Եւ ահա առից զձեզ որպէս զըն-
կերս³, և տաց ձեզ ոսկի և ծառայս և աղախնեայս
և տունս և վիճակս մեծամեծս և բարիս. բայց սա-
կայն զբանս պայս արարէք, և ընդ իս արարէք ողոր-
մութիւն. վասն զի թշնամանեցայ ես առնարար⁴ յեղ-
բօրէն ձերմէ Յովսեփայ, վասն զի առ զԱսանէթ զկիկնն
իմ, զոր ինձ էր խօսեցեալ⁵ ի սկզբանէ: Եւ այժմ եւ-
կաք կուռեցարուք ընդ Յովսեփայ եղբօր ձերում. և
սպանանեմ զնա սրով իմով, և առնում զԱսանէթ ինձ
ի կնութիւն. և դուք եղիցիք ինձ յեղբարս և սիրե-
լիս և հաւատարիմս. բայց զբանս զայս դուք ինձ արա-
րէք: Իսկ եթէ դուք գանդաղիցէք⁶ առնել զբանս
զայստիկ, և արհամարհիցէք զխորհրդովք իմովք, ահա
սուր իմ պատրաստ է առ ձեզ: Եւ մինչ զեռ զայս ա-
սէր՝ մերկացոյց զսուր իւր և եցոյց նոցա: Եւ իբրեւ
լուան զբանս զայստիկ արքն Շմաւոն և Ղեւի, և
զղջացան յոյժ, վասն զի ձեռով գոռողի խօսեցաւ ընդ
նոսա⁷ որդին Փարաւոնի: Եւ էր Շմաւոն այր յան-
դուգն և համարձակ, և խորհեցաւ արկանել զձեռն
իւր ի դատասկան⁸ սրոյ իւրոյ, և ձգել զնա ի պա-
տենից իւրոց, և սպանանել զորդին Փարաւոնի, վասն
զի խառութեամբ խօսեցաւ ընդ նոսա: Եւ ետես Ղեւի
զխորհուրդս սրտի նորա, և զի էր Ղեւի այր մարգա-
րէ⁹, և տեսանէր արբութեամբ մտաց իւրոց, և աջօքն
իւրովք կարգայր զգրեալն ի սիրտ մարդոյն¹⁰, և
կոխեաց ոտամբն իւր¹¹ առաջոյ զոսն նորա, և նե-

1. Ա. Յեւն Յէբ եբլւսոցտ աւերե-
ցաւ:

2. Ա. սուրս Յէբ:

3. Ա. զընթերս:

4. Ա. արհամարհաբար:

5. Ա. խօսեալ էր ի սկզբանէ:

6. Բն. արհամարհիցէք առնել զբանս:

7. Ա. յաւելու սպանուով:

8. Ա. արհամարհաբար:

9. Ա. յաւելու քաջաբար:

10. Ա. արհամարհաբար:

11. Ա. իւրով զընդ զընդ զընդ զընդ
առնել:

զեաց գնա, և նշանակեաց¹ դադարել նմա ի բարկութենէ իւրմէ. և առէ Ղեւի հեղարար ցՇմաւոն. Ընդէր դու բարկութեամբ ցտակար ի վերայ առնալ սորիկ. և մեք արք² աստուածապաշտք, և ոչ վայել է մեզ՝ նմա հատուցանել չար փոխանակ չարի: Եւ առէ Ղեւի ցորդին Փարաւոնի հանդերձ համարձակութեամբ. և բարկութիւն ոչ գոյր ի նմա, և ոչ սակաւ մի ի հեղութեան³ սրտի նորա, և առէ ցնա. Ընդէր խօսի տէր մեր ըստ բանիցս այսոցիկ. և մեք եմք աստուածապաշտք, և հայր մեր սիրելի է Աստուծոյ բարձրելոյ, և Յովսէփ եղբայրն մեր սիրելի է Աստուծոյ: Արդ, զիսորդ արասցուք մեք զբանդ զայդ չար, և մեղանշիցեմք առաջի Աստուծոյ մերոյ, և առաջի հօրս մերոյ Յակորայ, և առաջի եղբոր մերոյ Յովսէփայ: Եւ այժմ լուր բանից իմոց. ոչ վայել է առն աստուածապաշտի զրկել զամենայն ոք ըստ ամենայն օրինակի. իսկ թէ ոք կամի զրկել զայր աստուածապաշտ⁴, վասն զի սուր է ի ձեռն նորա. և զու պահեա⁵ այժմ խօսել վասն եղբոր մերոյ Յովսէփայ ըստ բանիցս այսոցիկ: Իսկ եթէ⁶ զու մնաս ի չարի խորհրդեանդ այդմիկ, ահա սուրք մեր հանեալ են ի յաճոյ ձեռս մեր՝ վասն քո: Եւ ձգեցին զսուրսն իւրեանց արքն Շմաւոն և Ղեւի՝ ի պատենից իւրեանց, և ասեն. Ահա տեսեր զսուրս զայս ի ձեռս մեր, սուրք՝ որով խնդրեաց Տէր զվրէժ և զթշնամանա ի Սիկիմացւոցն, որով թշնամանեցին զորդիսն Խորայելի վասնքեռ⁷ մերոյ Ղինայի, զոր պղծեաց Սիւքեմ⁸ որդին Եմովրայ: Եւ տես որդին Փարաւոնի զսուրն⁹ երկսայրի, և յոյժ գոզաց ամենայն ոսկերք նորա. վասն զի փայլէին սուրքն որովս զրոց հրոյ. և շլացան աչք որդւոյն Փարաւոնի. և անկաւ ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր¹⁰:

1. Ա. նշանաց:

5. Ըն. պահե:

2. Ա. եմք:

6. Ա. եթէ ոչ ահա սուրք:

3. Ա. հեղութենէ:

7. Ա. շուրսն մեր:

4. Ա. յաւելու և բարկանայ սորն

8. Ա. է Սիւքեմ:

այն աստուածապաշտք, և սուրք

9. Ա. զսուրքն և:

է յերեսաց իւրե ապանանել զնա:

10. Ա. յաւելու և երկեսաց յոյժ:

Եւ ձգեաց Ղեւի դձեռն իւր և կալաւ զնա, և ասէ
ցնաւ. Արի և մի երկնչիւր. բայց պահեալ զքեզ՝ զի մի
եւս խօսեսցիս յաղագս Յովսեփայ եղբօր մերում. քան
չար: Եւ ելին յերեսաց որդւոյն Փարաւոնի՝ Շմաւոն և
Ղեւի: Եւ էր որդին Փարաւոնի լի աշիւ և տրամու-
թեամբ. վասն զի երկնչէր յերեսաց Շմաւոնի¹: Եւ
եղեւ զի ծանրանայր ի գեղոյն Ասանեթայ, և տրամէր
ի արամութիւն մեծ՝ առաւել քան զչափն: Եւ խօսե-
ցան ծառայքն նորա յականձս նորա և ասեն. Ահա որ-
դիք Բալլայ և որդիքն Զերիայ աղախնոյն² Յակորայ
թշնամի են ընդ Յովսեփայ և ընդ Ասանեթայ, և նա-
խանձին ընդ նոսա. և եղիցին նոքա ձեռամբ քով ըստ
կամաց քոց: Եւ առաքեաց որդին Փարաւոնի չրեշ-
տակս³, և կոչեաց զնոսա առ ինքն, և եկին առ նա
ի ժամ գիշերոյն, և կացին առաջի նորա: Եւ ասէ ցնո-
սա որդին Փարաւոնի. Բանք իմ են ընդ ձեզ⁴, վասն
զի դուք էք արք զօրաւորք: Եւ ասեն ցնա Վան և
Ղադ երկու եղբարքն. խօսեսցի այժմ տէր մեր, և
լուիցուք ծառայք քո, և արասցուք ըստ կամաց քոց:
Եւ խնդաց որդին Փարաւոնի խնդութիւն մեծ, և ասէ
ցծառայս իւր. Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան սակաւ
մի. վասն զի բանք իմ են զաղտնիք⁵ ընդ արսդ ընդ այ-
դոսիկ. և ի բաց կացին ամենեքին: Եւ ասէ ցնոսա որ-
դին Փարաւոնի. Ահա օրհնութիւն և մահ առաջի ա-
չաց ձերոց. առէք առաւել զօրհնութիւն քան զմահ,⁶
վասն զի դուք⁶ արք զօրաւոր էք, և ոչ մեռանիք որ-
պէս զկանայս⁷. վասն զի լուայ ես ի Յովսեփայ եղ-
բօրէն ձերմէ, զի ասէր ցՓարաւոն ցճայքն իմ յա-
ղագս ձեր՝ եթէ որդիք աղախնեաց մօր իմոյ են և
ոչ են եղբարք իմ, և անսամ մահուան հօր իմոյ, և

1. Ա. յաւելու և Ղեւի: Եւ
Յանքանայր և Զերիայ և Զերիայ:

2. Ա. արգիւտ աղախնայն:

3. Ա. յաւելու առ նոսա:

4. Ա. չեւ. ասեն ցնա իւրեանց եւ-
թաքն զնա և զարք:

5. Ա. չեւ քաղաքի:

6. Ա. դուք էք արք, և:

7. Ա. յաւելու ալ քաղաքից
քաղաքից քաղաքի, և հապա-
ցեք իւրեանց չեւոց... վասն
զի...

խորտակեցից զնոսա և զազգս նոցա, մի գուցէ ժա-
ռանդեացեն ընդ մեզ: վասն զի որդիք աղախնեաց են,
և դոքա են որ վաճառեցին զիս խամայեւացուն. և ես
Հատուցից նոցա ըստ ամենայն Հարեացն՝ զոր Հարացան
ի վերայ¹ իմ: միայն մեռցի Հայր իմ: Եւ զովեաց զնա
Փարաւոն Հայր իմ, և ասէ. Բարի ասացեր, արդ. առ²
յինէն արս Հազարս պատերազմողս, և ես եղէց քեզ
օգնական: Եւ իբրեւ լուան արքն զբանս որդւոյն Փա-
րաւոնի՝ խռովեցան յոյժ և տրամեցան, և ասեն ցորդին
Փարաւոնի. Ազաչեմք զքեզ, տէր, զի օգնեացես մեզ:
Եւ նա ասէ. Ես եղէց ձեզ օգնական, եթէ լուիջիք ինձ:
Եւ ասեն. Մեք եմք ծառայք քո առաջի քո, Հրաման
տուր մեզ՝ և արացուք ըստ կամաց քոց: Եւ ասէ զնոս
որդին Փարաւոնի. Ես սպանանեմ զՀայրն իմ³ յայտմ
զիշերիս, վասն զի Փարաւոն է Հայր Յովսեփայ. արդ
օգնեցէք⁴ ինքեան առաջի ձեր, և դուք սպանէք զՅով-
սեփ. և առից զԱսանէթ ինձ ի կնութեան. և դուք⁵ և
եղբարք ձեր եղիջիք ինձ ժառանգակիցք. բայց սակայն
զբանս զայս արարէք: Եւ ասեն ցնա Գան և Գադ.
Մեք եմք ծառայք քո այսօր, և արացուք զոր ինչ և
Հրամայեցեր⁶ մեզ. և մեք լուաք այսօր ի Յովսեփայ,
զի ասէր ցԱսանէթ. Գնա վաղիւն⁷ ի ժառանգութիւն
մեր, զի ժամանակ է կիթոյ: Եւ ետ նմա արս վեց⁸
Հարիւրս՝ զօրաւորս ի պատերազմի, և յիսուն այր
յառաջնութացս: Եւ այժմ լուր մեզ, և խօսեացուք ընդ
քեզ: Եւ խօսեցան ընդ նմա զաղանի բանս. և ետ
որդին Փարաւոնի չորից եղբարցն՝ առ այր խրաբան-
չիւր եօթն Հազար⁹ այր, և զնոսա կացոյց իշխանս և

1. Ա. ընդ իս:

առաջէ յեր և սղանիք. .

2. Ա. առեալ յեւ արս Հազարս, և
եւթ ընդ նոսա է պարտեալ
և եղեց յեւ օգնական թե լուի-
ջիք ինչ. և ասեն նախ մեք իս:

5. Ա. և դուք եղիջիք իս՝ եղբարք
և ժառանգակիցք:

6. Ա. Պարտեալեցիք դուս մի:

7. Ա. վաղեան:

5. Ա. յառելու Փարաւոն:

8. ՍԱ. չեք չեց:

4. Ա. օգնեցիք ինչ, և իս երթայց:

9. ՍԱ. չեք եօթն:

առաջնորդս: Եւ ասեն ցնտա¹ Վան և Վադ. Մեք
 գնասցուք ի գիշերիս², և դարանակալ լիցուք ի ճա-
 նապարհին, և թագիցուք ի հիւթս եղեգանն. և դու
 սոք քեզ յիսուն այր աղեղնաւոր՝ ձիով հանդերձ և
 գնա ի հեռուստ. եկեսցէ Ասանէթ և անկանի ի ձեռս
 մեր. և մեք կոտորեսցուք զգօրսն՝ որ ընդ նմա իցեն,
 և փախչի Ասանէթ առաջի կռուացն, և անկանի ի
 ձեռս քո, և արասցես նմա որպէս ցանկանայ անձն
 քո. և յետ այսորիկ սպանանեմք զՅովսէփ³, մինչ-
 դեռ արամեալ է վասն Ասանէթայ. և զորդիսն նորա
 սպանանեմք առաջի աչաց նորա: Եւ խնդաց որդին
 Փարաւոնի իրրեւ լուաւ զբանս նոցա, և առաքեաց զնա-
 սա և երկու հազար արանց զինուորաց ընդ նոսա: Եւ
 եկին ի հեղեղատն, և թագեան ի մէջ հիւթոց⁴ եղե-
 դանն. և նստան յանցն հեղեղատրին աստի և անտի,
 և ի միջի նոցա ճանապարհ լայն և ընդարձակ: Եւ
 յարեաւ որդին Փարաւոնի ի գիշերին յայնմիկ, և եկն
 ի տուն հօր իւրոյ՝ զի սպանցէ նա սրով զհայրն իւր:
 Եւ պահապանք հօր նորա արգելին գնա մտանել առ
 հայր իւր, և ասեն ցնա. Ձիւն խնդրես⁵, տէր մեր: Եւ
 ասէ ցնտա որդին Փարաւոնի. Ձի տեսից զհայր իմ,
 և երթամ կիթել զայդին զնորատունկն: Եւ ասեն ցնա
 պահապանքն. Գլուխն ցաւեցաւ⁶ հօրն քո, և արթուն
 եկաց զամենայն գիշերս, և այժմ դադարեցաւ սա-
 կաւ մի. և ստաց հայրն քո. Մի՞ ոք մերձենայ առ իս:
 Եւ գնաց որդին Փարաւոնի և առ զգօրս իւր, և ի լու-
 սանալն եղեւ դարանակալ: Եւ ահա զայր Ասանէթ կաւ
 ոգն և զօրօքն առաջի և զկնի: Եւ ի յարձակել թշնա-
 մեացն՝ Վան և Վադ. և որդին Փարաւոնի յարձակե-
 ցան ի վերայ նոցա. և ետես Ասանէթ, և կարգաց առ
 Աստուած բարձրեալն: Եւ ահա այրն Աստուծոյ՝ որ⁷

1. Ա. ցնա:

որդիսն:

2. Ա. գիշերիս է ճանապարհին և
 թագիցուք ի իւրիւ եղեղանն:

4. Ա. իւրեան:

5. Բն. յարանիս որդի:

3. Ա. յաւելու և զարդիս նորա
 առջի աչացն, մինչ որդիս քո:

6. Ա. ցաւեցաւ:

7. Ա. որ յարաւելիւն:

եկեալ էր առ Ասանէթ՝ երեւեցաւ, և Տէր պաշտպան եղև նմա. և խորհեցան սուրբ նոցա¹, և ամենայն պատե-
րազմունք հալեցան որպէս զմօմ առաջի հրոյ. և ան-
կառ որդին Փարաւոնի ի յերկիր առաջի Ասանէթայ,
և կործանեցաւ, և եղև նման մեռելոյ. և լուաւ որդ-
ւոցն² Յակոբայ, զային բարկութեամբ³:

Եւ Գան և Գադ տեսեալ զի Տէր պատերազմեցաւ,
երկեան և ասեն. Տէր պատերազմի ընդ մեզ, և ան-
կան առաջի Ասանէթայ, և ասեն. Տիկին մեր և թա-
գուհի դու ես, և մեք անօրինեցաք առ քեզ, և Տէր
հատոյց մեզ ըստ գործոցն մերոց: Եւ աղաչեմք մեք
ծառայքս քո, ողորմեա մեզ և փրկեա զմեզ ի ձեռաց
եղբարցն մերոց. քանզի և նոքա վրէժխնդիրք թշնա-
մեաց եկին առ մեզ, և սուրբ նոցա առաջի մեր⁴ են:
Եւ ասէ Ասանէթ. Վաճալերեցարուք և մի երկնչիք
յեղբարցն ձերոց. վասն զի նոքա են արք երկիրւաժք
ի Տեառնէ, աստուածապաշտք, և ամաչեն յամենայն
մարդոյ. երթաք դուք ի հիւթոց⁵ եղեգանդ այդո-
րիկ, մինչև քաւեցից զնոսա վասն ձեր, և ցածուցից
զբարկութիւն նոցա. վասն զի դուք մեծապէս հա-
մարձակեցարուք⁶, և մի երկնչիք. բայց դոտ արանցէ
Տէր ընդ⁷ ձեզ: Եւ փախեան ի պուրակս եղեգանն
Գան և Գադ և եղբարք նոցա: Եւ ահա զային որ-
դիքն Լիայի՝ ընթանալով իրբեւ գերամն⁸ եղջերուաց.
և էջ Ասանէթ ի կռուացն իւրոց ծածկելոց, և ընկա-
լաւ զնոսա հանդերձ արտասուօք: Եւ նոքա անկեալ
երկիր պագին նմա ի վերայ երկրի, և լացին մեծա-
ձայն. և խնդրեցին զեղբարսն իւրեանց: Եւ ասէ Ա-
սանէթ. Խնայեցէք⁹ դուք յեղբարսն ձեր, և մի առ-

1. Ա. Թնամեացն:

2. Բն. «բոցն»:

3. Աստ գոյ էջ մի մեջանկեալ ի
կտակէն Բովսեփայ որում ոչ
հանդիպեցաք ի բուն կտակի
իւրում, զոր ի վերջոյ զնեմք ի
վայելս բանասիրաց:

4. Ա. աւաց յերոց:

5. Ա. ի Կեղէ:

6. Ա. յաւելու ընդդէմ նոցա, աս-
ջալբեցարուք և մի:

7. Ա. ընդ աս և ընդ: Եւ նոսա
գտեալն ի գոյ եղբանն:

8. Ա. բազումս:

9. Բն. խնդրեցէք վազբու ձեր:

նէք չար՝ փոխանակ չարի. վասն զի Տէր պաշտպան
եղեւ ինձ ի նոցանէ, և չարդեաց զուրս նոցա, և հա-
լեցան ի վերայ երկրի իբրեւ զմո՛ւ առաջի հրոյ: Եւ
է այս բաւական, զի¹ Տէր է պատերազմող զպատե-
րազմս. և դուք խնայեցէք ի նոսա, զի եղբարք ձեր են
և արիւն² հօր ձերոյ Խորայիւի: Եւ ասէ ցնա Շմա-
ւոն. Ընդէր տիկին³ մեր խօսի բարի վասն թշնամեաց
մերոց. ոչ, այլ կոտորեացուք զնոսա սրովք մերովք.
վասն զի նոքա խորհեցան յաղագս ձեր և հօրն մե-
րոյ Խորայիւի, և վասն եղբօր մերոյ Բովսեփայ, ահա
այս երիցս անգամ. տիկին մեր և թագուհի դու ես:
Եւ ձգեաց զձեռն իւր Ասանէթ, կալաւ զմօրուացն նո-
րա և համբուրեաց ցնա, և ասէ ցնա. Մի⁴ երբեք զայդ
առնես, եղբայր իմ, և չար փոխանակ չարի հատու-
ցանես. Տեառն տոցես թշնամութիւն. և նոքա եղ-
բարք ձեր են, և ծնունդք հօր ձերոյ, և փախեան ի
Հրէաստանէ⁵ յերեսաց ձերոց: Եւ մատուս առ նա
Ղեւի, և համբուրեաց զձեռս նորա, և իմացաւ եթէ
սպրեցուցանել կամի զեղբարսն իւրեանց: Եւ նոքա
էին ի պուրակս հիւթոց եղեգանն. և ծանեաւ յեղ-
բարցն նոցա. ոչ ծանոյց ցնոսա, քանզի երկեաւ մի
գուցէ բարկութեամբ իւրեանց սպանանիցեն: Եւ որ-
դին Փարաւոնի յարեաւ յերկրէ⁶ և նստաւ. և խա-
ղայր արիւնն ընդ ականջս և ընդ բերանն նորա: Եւ
ընթացաւ առ նա Բենիամին, և առ զսուսերն նորա,
և ձգեաց ի պատենից իւրոց, և կամէր սպանանել ցնա՝
և հարկանել ի լանջսն որդւոյն Փարաւոնի: Եւ ըն-
թացաւ առ նա Ղեւի, և կալաւ զձեռանէ նորա և ա-
սէ. Եղբայր իմ, մի առներ զգործս զայդոսիկ. վասն
զի մեք եմք աստուածապաշտք, և ոչ փայել է⁷ աս-
տուածապաշտի հատուցանել չար փոխանակ չարի. և

1. Ա. զւր Տէր պատերազմեցաւ
զպատերազմս և գոսի խնայիւն
ցեփ է նոսա:

2. Ա. սրբիս:

3. Ա. քիկին խորիւն բարի...

4. Ա. փառսն զայդ էլ:

5. Ա. է հերասարանի:

6. Ա. է բիթանի:

7. Ա. ոչ է պարս:

ոչ ուսմեք՝ անկեղոյ՝ ի ձեռս ուրուք կոխել կամ նեղել զթշնամին՝ մինչեւ ի մահ: Եւ այժմ՝ զարձո զսուր քո ի տեղի իւր. եկ օգնեա ինձ, և բժշկեսցուք զնա ի վիրացն նորա, և կեցցէ և եղիցի մեր սիրելի յես այսորիկ, և Փարաւոն է որպէս զՀայր մեր: Յարոյց Ղեւի զորդին Փարաւոնի, և ջնջեաց՝ զարիւնն յերեսաց նորա, և պատեաց վարչամակաւ զերեսս նորա, և եդ զնա ի վերայ ձիոյն իւրոյ. և տարաւ առ Հայր իւր Փարաւոն, և պատմեաց նմա զամենայն բանս զայստիկ՝: Եւ յարեաւ Փարաւոն յաթոռոյն և երկիր եպագ Ղեւեայ: Եւ յերրորդում աւուր մեռաւ որդին Փարաւոնի՝⁴:

1. Ա. և մէկէքան ուկեալ:

2. Ա. որքեաց.

3. Ա. յաւելու զարաջին և զյե-

րքն:

4. Ա. յաւելու որ եր խոցեալ հ-

բոռքալ է Տեառնի:

